

DIRVA

KAS PRALAIMĖJO

STAIGI ISRAELIO KARINĖ PERGALĖ DAR NEATSAKĖ Į KLAUSIMĄ, KAS GI PRALAIMĖJO. — TIESA, KARIŠKAI ARABAI PRALAIMĖJO. TACIAU TOLI GRAŽU NE TAIP. KAD ATSIDURTŲ ISRAELIO MALONĖJE. AR NE-MALONĖJE. — NAUJOS KAUTINIŲ DETALĖS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Dabar, kai karas pasibaigė, prasideda bėdos" — pareiškė Izraelio krašto apsaugos ministras gen. Mošė Dajan, kuris praeitą savaitę viena akimi žiūrėjo iš daugelio magazinų viršelių. Iš tikro, arabai nerodo jokio noro sėsti prie tiesioginių derybų su Izraeliu stalo. Jei Tel Avivas tikėjosi, kad jo greita pergalė privers prie suiručių nugalėtų arabų valstybių sostinėse, tie apskaičiavimai nepasitvirtino. Pralaimėtojas Nasseris niekada nebuvo taip populiarus savo krašte, kaip šioje bėdos valandoje, tapatį galima pasakyti ir apie Jordanijos karalių Husseina ir net labai silpną Sirijos režimą. Nugalėtojas Izraelis gali pasidžiaugti laimėjus bent 200 gerai išlaikytų sovietų tankų, jam karas kaštavęs tik apie 100 milijonų dolerių, tačiau kartu

jis turi išlaikyti bent milijoną arabų — ilgainiui tai labai didelė našta tokiam mažam kraštui. Maža to, atrodo, kad arabai savo karinį pralaimėjimą gali pergyventi, kurstydami savo tarpe dar didesnę žydams neapykantą. Žinia, pirmam sukrėtimui praėjus ir arabų pasaulyje kils įvairiausių minčių ir idėjų. Tačiau kol tai atsitiks, Izraelis turės nemažų sunkumų. Galimas daiktas, kad reikės tiek laukti, kiek Vakarams... sovietų 'suminkstėjimo'.

Priešus prie tos analogijos, reikia pastebėti, kad nors paskutiniai įvykiai ir parodo, jei sutikti su New York Times James Restonu, kad JAV ir Sovietai gali išlaikyti taiką tik kartu veikdamos, o nebendradami jie atsiduria pavojuje būti įtraukti į karą prieš savo norą ir vieni prieš kitus, kaip JAV Vietnamo, o Sovietų Sąjunga Izraelio — arabų konflikte, tai kartu reikia pastebėti, kad Maskva nerodo jokio ženklo, kad pritartų tokiai sampratai. Sovietų laikysena ir motyvus atrodo teisingiau išpėjo National Review bendradarbis Christopher Emmet, kuris išvedžioja, kad Maskva toli gražu dar nepralaimėjo dėl Izraelio ginklų laimėjimo. Sovietai, priešdami amerikiečius ir britus didžiausiais arabų priešais, gali vienu smūgiu pasiekti keletą tikslų. Visų pirma, jei arabai nusavintų amerikiečių ir britų naftos eksploatacijos įmones, jie kirstų beveik mirtiną smūgį britų valiutai. Britams labai kenkia ir Suezio kanalo uždarymas. Laivo nusiuntimas

aplink Afriką kaštuoja mažiausiai 25.000 dolerių daugiau negu per Suezio kanalą, tų išlaidų padidėjimas pabrangina britų prekes ir neleidžia jiems konkuruoti su japonų prekėmis. Atrodo, kad arabai (ir Maskva) siekia sustiprinti pardavimą naftos Prancūzijai ir Italijai, kurios uždirbtų ją pardavinėdamos kitom Europos valstybėms. Tai būtų sovietams labai svarbus Europos ūkinis atsipalaidavimas nuo Amerikos įtakos.

Jei toks Kuveito valdovas, kuris, sakoma, Londone turis 3 bilijonus dolerių vertės kapitalo, staiga jį atsiimtų, tai Londono vargus dar daugiau padidintų. Iš kitos pusės, kur Kuveitas galėtų saugiai tuos pinigų ar auksą kitur depozituoti? Šveicarijoje, kur jis mažiau uždirbtų? Tai būtų imanoma, tačiau šveicarai iš savo pusės tą kapitalą vistiek laikytų Londone. Ūkinis karas ir arabams nėra malonus, nes muša per jų pačių kišenę. Toks Egiptas gaudavo per metus apie 250 milijonų dolerių pajamų 'kieta' valiuta iš Suezio kanalo. Tom pajamom pranykus, kraštui gresia tikras bankrotas, nes jau dabar jaučiama maisto stoka. Sovietai, žinoma, galėtų ir turės padėti, tačiau tai nebus jiems patiems maloni našta.

Užtat arabai, nors ir galės kartoti caro Petro žodžius, kuris yra pareiškęs, kad jis toli vers švedus jį nugalėti, "kol pagaliau jie išmokys mus (rusus) juos nugalėti", ir aiškinti, kad jie nepralaimėjo, bet ir jų nelaukia lengvos dienos.

Vienu žodžiu, būklė šiuo metu yra tokia sunki, kad ne visai aišku, kas iš tikro pralaimėjo. Bėdos, atrodo, laukia ir Izraelio, ir arabų valstybių, JAV ir Sovietų Sąjungos. Gal reik-

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Birželis — June 26, 1967

Nr. 73

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Bostono lituanistinės mokyklos 1967 m. abiturientai su mokyklos vedėju poetu Antanu Gustaičiu. Stovi iš kairės: Birutė Vaičiūrgytė, Algis Paliulis, Aldona Dabrilaitė, mokyklos vedėjas poetas Antanas Gustaitis, Vilija Leščinskaitė, Algimantas Senuta, Birutė Jaraitė ir Aldona Gineitytė.

Bostono lituanistinė mokykla baigė mokslo metus

Bostono Lituanistinė mokykla, kurios vedėju jau keleri metai yra poetas Antanas Gustaitis,

tų statyti klausimą: kas mažiau pralaimėjo?

Paliekant šį klausimą atviru, grįžkime dar kartą prie netolimos praeities. Kaip gi atsitiko, kad Izraelis taip greitai laimėjo prieš daug skaitlingesnius priešus? Iš dalies mes jau atsakėme į šį klausimą, nagrinėdami tos karinės pergalės užkulisius. Minėjome, kad izraelitai žymiai gauriau valdė svarbiausius dykumų karo ginklus: tankus ir lėktuvus. Čia buvo reikia pridurti, kad Izraelis turėjo dar vieną pranašesnę ginklą — žvalgybą. Izraelio generaliniam štabui nebuvo jokios paslapties apie arabų apsiginklavimą ir išsidėstymą. O tai buvo ypatingai svarbu aviacijai.

(Nukelta į 2 psl.)

birželio 3 d. baigė 1966-67 m. mokslo metus. Tą pačią dieną septyniems abiturientams, išėjusiems 8 metų lituanistinių dalykų gimnazijos kursą, buvo įteikti pažymėjimai, o birželio 16 d. vak. ALT S-gos namuose mokyklos Tėvų komitetas ir abiturientų tėvai surengė jaukų pobūvį, gal tiksliau — jaunųjų išleistuves į gyvenimą.

Bostono Lituanistinė mokyklą šiemet baigė Birutė Vaičiūrgytė, Aldona Gineitytė, Aldona Da-

brilaitė, Birutė Jaraitė, Vilija Leščinskaitė, Algimantas Senuta ir Algis Paliulis. Pirmosios mokinės vardu, labai gerai išlaikiusios egzaminus, ši kartą pasipuošė Birutė Vaičiūrgytė. Birželio 3 d. abiturientų vardu ji pasakė lakų atsisveikinimo žodį, tuod patį išreiškdamą padėką Ant. Gustaičiui ir mokyklos mokytojams, o birželio 16 d. išraiškiai paskaitė keletą Vyt. Mačernio eilėraščių. Maloniai

(Nukelta į 2 psl.)

KADA SOVIETAI ATSITRAUKS IŠ LIETUVOS?

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nepaprastos 1967 m. birželio 17 d. sušauktos Jungtinių Tautų sesijos proga išsiuntinėjo valstybių delegacijoms tokį pareiškimą:

Garbingi Delegatai,

Sovietų Sąjungos vyriausybės iniciatyva šaukiamas nepaprastas Jungtinių Tautų Visuotinis Susirinkimas Vidurinių Rytų krizei tvarkyti. Sovietų Sąjungos delegacija Visuotiniame Susirinkime imsis vaidinti mažųjų valstybių nepriklausomybės ir jų teritorijų neliečiamybės gynėjos vaidmenį. Ji siūlys pasmerkti užpuoliką ir reikalaus priversti jį atitraukti savo į kitų valstybių teritorijas įsibrovusias karines pajėgas.

Sovietų užtarimas būtų svarus ir net paveikus, jei būtų nuoširdus ir remtųsi atitinkamu pačių užtarėjų elgesio pavyzdžiu.

Tačiau atrodo, kad šiuo metu dera priminti, jog prieš pat Antrąjį Pasaulinį karą prasidedant, Sovietų vyriausybė sudarė gėdingą sandorį su hitlerine Vokietija ir, karui pra-

sidedus, ėmėsi eilės užpuolikiškų veiksmų prieš suvereninę nepriklausomą Lietuvos valstybę bei kitas Baltijos valstybes ir savo karinėmis pajėgomis įsibrovė į jos teritoriją. Ši sovietinė okupacija su visais savo nelemtais poveikiais gyven tojams tebetrunka Lietuvoj iki šiai dienai.

Mes būtumėm dėkingi, jei rastumėt galima savo atsiliepimuose Pasaulinės Organizacijos tribūnoje iškelti paminėtus faktus ir priminti Sovietų S-gos — Jungt. Tautų Organizacijos nario — vyriausybei jos tarptautinę pareigą: atitraukti savo karines pajėgas ir administracinį tinklą iš Lietuvos ir tuo atstatyti šios valstybės politinę nepriklausomybę bei teritorinę neliečiamybę.

Tikėdamasis atitinkamo Jūsų dėmesio šiam mūsų kreipimuisi, pasilieku Jums nuoširdūs

Dr. J. K. Valiūnas, pirmininkas.

Prie to valstybių delegacijoms išsiuntinėto laiško pridėti 1939 m. rugp. 23 d. Molotovo-Ribbentropo susitarimo ir tu pačių metų rugs. 28 d. slapto papildomo protokolo tekstų vertimai. (ELTA)

IŠ VISO PASAULIO

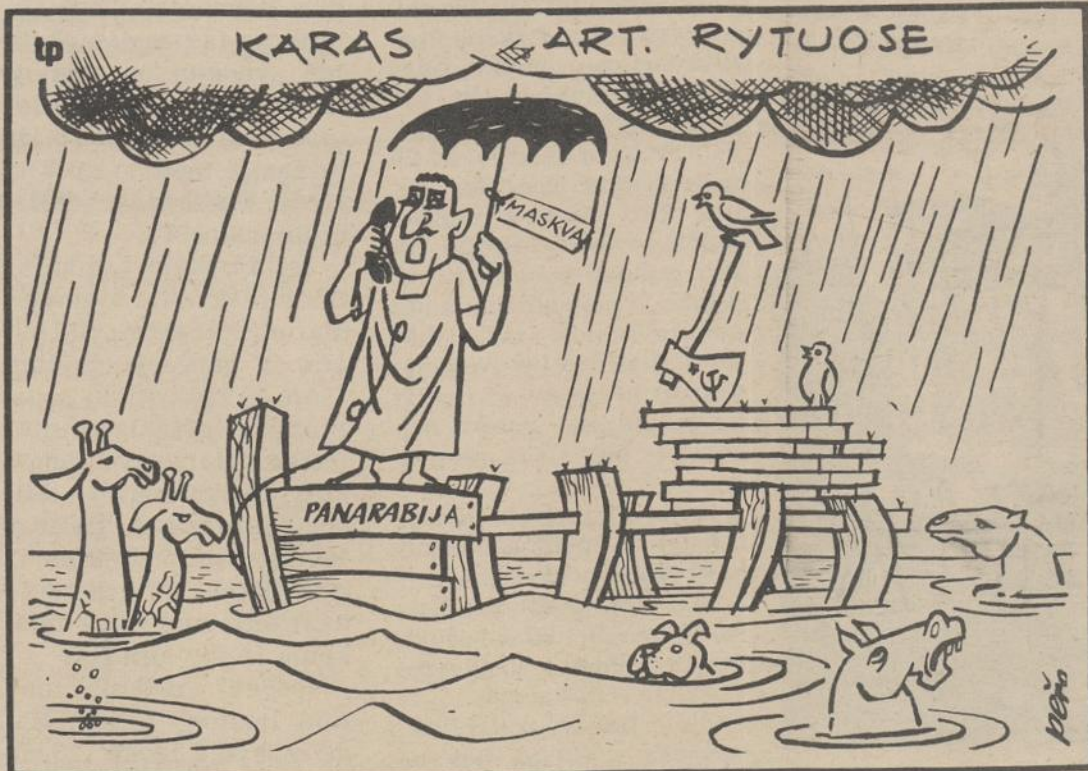
* PREZIDENTAS JOHNSONAS ir Sov. S-gos premjeras Kosyginas susitiko Glassboro, N.J. pakelėj tarp Washingtono ir New Yorko. Tuo susitikimu pasibaigė ilgos spekuliacijos dėl to, kuris jų vengė to pasimatymo.

Pasimatymas įvyko ne vien tik kurtuazijos tikslais. Dviejų valstybių galvos turėjo progos pasikeisti nuomonėmis tokiems svarbiems klausimais, kaip Vietnamo, Art. Rytų, atominio nusiginklavimo ir kt.

* KOSYGINO ATSKUBĖJIMAS į JTO specialią sesiją ir Podgorny vizitas Kaire laikomas Sov. S-gos noru užbėgti už akių Pekino užmačioms įsitvirtinti prie Suezio Kanalo ir kt. Art. Rytų strateginiai svarbiuo. se taškuose. Pekinas visomis priemonėmis stengiasi arabams įrodyti, kad Maskvos parama pasirodė neverta pasitikėjimo ir neišgelbėjo nuo Izraelio įsiveržimo.

* VAKARŲ SOSTINĖSE dideliu susidomėjimu stebimi pagyventi kariniai ryšiai tarp Sov. S-gos ir Jugoslavijos. Po 1948 m. skilimo toks karinis bendradarbiavimas pasireiškia pirmą kartą. Spėjama, kad sovietų lėktuvai naudojo Jugoslavijos teritoriją skrendant į Egiptą konflikto su Izraeliu metu. Be to, Jugoslavijos diktatorius Tito Izraelio laimėjime žiūri pavojų ne tik jo artimam draugui Nasserui, bet ir visoms kitoms kairiųjų diktatorių valdomoms valstybėms. Girdi, Izraelis remiamas ir kurtomas "JAV imperializmo".

* KREMLIAUS POLITINĖSE VIRŠUNĖSE laukiama pasikeitimų, ieškant kaltininkų nepasisekusios paramos ginklais užsieniuose, į arabų apginklavimą, buvo investuota arti 3 bil. dol., gi Indonezijos Sukarno buvo gavęs arti 1 bil. dol. paramos. Abi investicijos nuėjo niekais.

Nasseris: -- Aišku, aš prašiau lietaus, bet ne tiek daug!

BOSTONO LIETUVIAI PRIEŠKOMUNISTINĖJE DEMONSTRACIJOJE

Birželio 11-tos sekmadienio puikus ir karštas oras neatbaidė būrio Bostono lietuvių jaunimo organizacijų ir pavienių asmenų drauge su amerikiečių patriotine visuomene dvi valandas žygiuoti miesto gatvėmis demonstruojant prieš Lietuvos okupantą -- komunistinę Rusiją.

Pagrindinė demonstracija, prasidėjus Cambridge, Harvard Sq. susidėjo iš penkių žygio kolonų, reprezentuojančių 130 Massachusetts, Rhode Island ir New Hampshire valstijų jaunimo organizacijų su savo orkestrais, Drum Corps, religinių bendruomenių -- parapijų muzikiniais vienetais. Pagrindinį žygio branduolį sudarė Amerikos Karo Veteranų Legijonas su savo padaliniais ir Marinių korpso Lyga.

Paradą, kaip pažymėjo vietinė spauda, stebėjo 30,000 bostoniečių; organizuotai žygiavo 6000 žmonių. Bendras paradas šūkis: "Support U.S. Servicemen in Vietnam" ir neapykanta komunizmui, kuri atsispindėjo nešamuose transparentuose -- šūkiuose ir prelegentų kalbose. Šią neapykantą komunizmui simbolizavo žygio kolo-

Kas pralaimėjo?

(Atkelta iš 1 psl.)

Anot Spiegelio karinio bendradarbio ats. pulk. Carl-Gideon von Claer, izraelitai faktinai žinojo, kokie Egipto lėktuvai yra paruošties stovyje, kiek jų yra sugedusių ir remontuojamų, ir kur jie išstatė netikrus lėktuvus ir raketas tam, kad suklaidintų žvalgybinius lėktuvus.

Visą tai žinant, reikėjo dar nustatyti patį palankiausią puolimui laiką. Hitleris visus savo karus pradėdavo ausant. Už tat kaip taisyklė arabai laukdavo puolimo ankstyvą rytą. Jam neįvykus, nuotais ir budrumas atlyždavo. Dėl to Mošė Dajan išakė savo lakūnams užpulti iš anksto numatytus taikinius 7 valandą 10 minučių ryto, kada normaliai arabų kariai valgydavo pusryčius. Pirmuoju puolimu buvo sunaikinti 374 arabų lėktuvai, jų tarpe 30 tolimos distancijos sovietų TU-16 tipo bombonešių kuriuos prižiūrėjo

patys sovietai išnuomotame Egipto aerodrome. Žvalgybos duomenys mažai būtų padėję, jei Izraelio lakūnai nebūtų tikrai patyrę vyrai. Jų apmokymas buvo puikus, moralė aukšta, o aptarnavimas aerodromuose stačiai fantastiškas. Per pusę valandos iš uždavinio grįžęs lėktuvas buvo paruošiamas sekančiam uždaviniui. Tokiu būdu vos 200 Izraelio lėktuvų į dieną galėjo įvykdyti 1,600 karo uždavinių. Štai kodėl arabams pasirodė, kad juos puola ne izraelitai, bet amerikiečių bei britų lėktuvų spiečiai.

Būrelis Bostono lietuvių, dalyvavę prieškomunistinėje demonstracijoje birželio 11 d. Prieky stovi Ona Vaičiaitienė ir H. Čepas, Č. Kiliulio nuotrauka

nos pradžioje velkama Sovietų Sąjungos raudonoji su kūju ir plaktuku vėliava, kuri pasiekus Boston Common estradą buvo demonstratyviai sugadinta. Jaunimas nešė plakatus, kuriuose atvaizduota karių kapų kryžius su įrašu: -- "Jie žuvo Vietname nuo Sovietų Rusijos pristatytų ginklų".

Tenka pastebėti, kad vietinė spauda manifestaciją aprašė trumpai ir šykščiai. O toks žymus laikraštis, kaip Boston Globe visai nutylėjo, kai tuo tarpu Izraelio karo įvykiai dominavo visus puslapius. Bytninkai ir taip vadinami National Liberation Front nariai keletą kartų bandė sutrukdyti eiseną, bet policijos buvo tuojau sutvarkyti.

Iš tautybių organizuotai eisenoje dalyvavo tik latviai ir lietuviai. Iš lietuvių organizacijų parade dalyvavo organizuotai su savo vėliavomis: skautai (Žalgirio Tuntas, Baltijos Tuntas, Skautai Akademikai), Neo-Lithuania, Tautinės S-gos skyrius, Jūrų skautai, L.V. Ramovės skyrius, So. Bostono Vyčiai, L. Bendruomenės valdyba. Buvo prasytas Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone jaunimo orkestrėlis, -- tačiau parapijos vadovybės nebuvo leistas. Kai tuo tarpu amerikiečiai parapijų net iš tolimų vietovių labai jaunų berniukų ir mergaičių Drum Corps ir kunių eisenoje aktyviai dalyvavo.

Lietuvių kolona su frontiniu transparentu: "Vietnam and Lithuania, both victims of Communist aggression", -- kuri nešė tautiniais rūbais pasipuošus Ona Vaiči-

tenė ir Algis Smitas. Po to dvi Lietuvos trispalvės ir dvi Amerikos vėliavos žygiavo eisenos priešaky ir nusišepė gausių publikos aplodismentų.

Ir taip manifestacijos kolona po dviejų valandų žygio pasiekė istorinį Boston Common ir išsiriškavo prie tribūnos. Čia katalikų kunigas sukalbėjo invokaciją, o jungtinis orkestras išpildė priesaikos giesmę ir Amerikos himną. Po to demonstratyviai buvo sugadinta Sovietų Rusijos vėliava.

Pagrindinę kalbą pasakė Amerikos Karo Veteranų Bostono distrikto Legijono vadas. Po jo kalbėjo keleta vietinės administracijos pareigūnų ir religinių bendruomenių dvasiškų. Visų kalbėtojų kalbose buvo griežtai pasisakyta prieš Rusijos vadovaujamą komunistų konspiraciją ir pabrėžta Vietnamo karo svarba Amerikos saugumui.

Manifestacija buvo baigta simboliniu vainiko padėjimu žuvusiems už Amerikos laisvę.

★

Tragiškų Birželio įvykių minėjimas įvyko šeštadienį, Lietuvių Piliečių Klubų salėje. Atidarė L. B-nės valdybos pirmininkas A. Matjoška, pakvietė dalyvius negausiai susirinkusius tylos minute pagerbti žuvusius laisvės kovų dalyvius ir Sibiro kankinius. Paskaitė skaitė Vliko narys dr. A. Budreckis iš New Yorko. Pralegentas mokslškai paruoštoje paskaitoje išautentiškų dokumentų iliustravo 1941-51 metų Lietuvos okupantų paruoštus ir planingai įvykdytus žmonių išvežimus į Sibirą. Tai buvo gilaus dėmesio verta faktų dokumentacija, grąžinusi auditoriją į siurpius

Bostono lietuviai žygiuoja prieškomunistinėje demonstracijoje, Č. Kiliulio nuotrauka

Lietuvos genocido dienas.

Po to, buvo priimta atitinkama rezoliucija, kurią galutinai formulavo dr. A. Budreckis. Tautiniais rūbais pasipuošusi Birutė Adomavičiūtė paskaitė nežinomo partizano laiškus.

★

Prieškomunistinę manifestaciją ir tragiškų birželio įvykių minėjimą rengė Bostono lietuvių organizacijų jungtinis komitetas, vadovaujant Bendruomenės valdybos pirm. A. Matjoškai. Ir manifestaciją ir minėjimą per du sekmadenius plačiai ir išpūdingai garsino "Laisvės Varpe" ir Lietuvių Radijo valandoje jų vedėjas P. Viščinis -- garsino ir Dirva, Draugas bei Keleivis. Radijo programose buvo iš juostų perduodama Viliaus Braženo puikiai iliustruoti išpūdžiai iš lietuvių prieškomunistinės demonstracijos New New Yorke. H. Čepo, skautų vadovo Č. Kiliulio ir studentijos atstovų pastangomis buvo pagaminti Lietuvos skriaudą skelbianti transparentai. Organizuojant buvo įdėta daug darbo. Tačiau lietuvių masės apatiškumas ir negausus dalyvavimas apvylė organizatorius.

Graudu buvo matyti susirupinusių Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininką A. Matjošką neramiai vaikščiojantį tuščioje salėje ir laukiantį "Mielų svečių!" -- Taip, šiandien yra birželinis įvykių minėjimas, o ne sukaktuvinis balius!... Pakvietimų busalėje nėra nė šimto! -- vomė išsiuntinėję 500, o skundėsi pirmininkas...

Bostono lietuviai yra surengę pasigėrėtiną literatūros vakarų, minėjimų, koncertų -- tada salėje sunku būdavo surasti vietos. Šiandien juk minima didžioji Tėvynės tragedija, taigi nelinksma -- neisui!...

Kultūrinių subuvimų metu iš estrados mokame pasigirti savo nuveiktais darbais.

Mielas broli ir sese, galima juoktis iš visuomenės ydų, bet ne iš tautinių jausmų! Galbūt, birželio mėnesį jaunas klevas, augęs Lietuvos miške ant partizano kapo, vietoje sulos -- verkia kraujo lašais, kad jo brolis, patogiai vartydamas savo užjūrio puošnioje rezidencijoje nerado laiko ateiti pagerbti jo atminimą net susikaupimo minute?

Nelengva buvo tautinių rūbų klostėse karštoje dienoje nešti ilgą keliu prieškomunistinį transparentą garbingos šeimos motinai Onai Vaičiaitienei, o kur buvo kitos jaunos ir gražios ponios, taip gausiai susirenkančios kavučių "parėse".

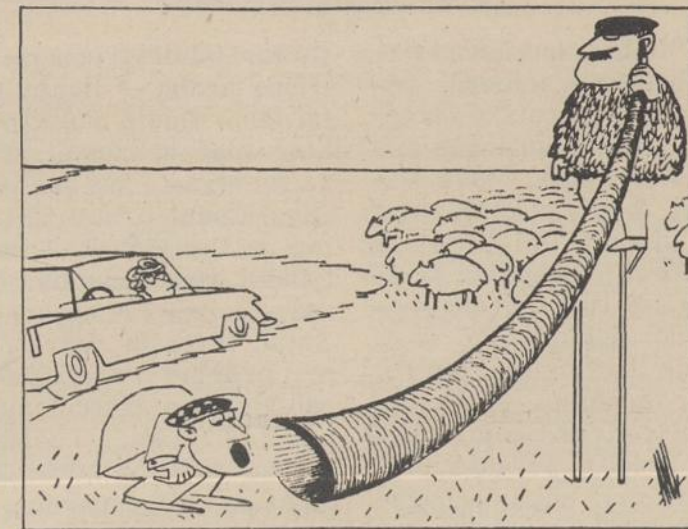
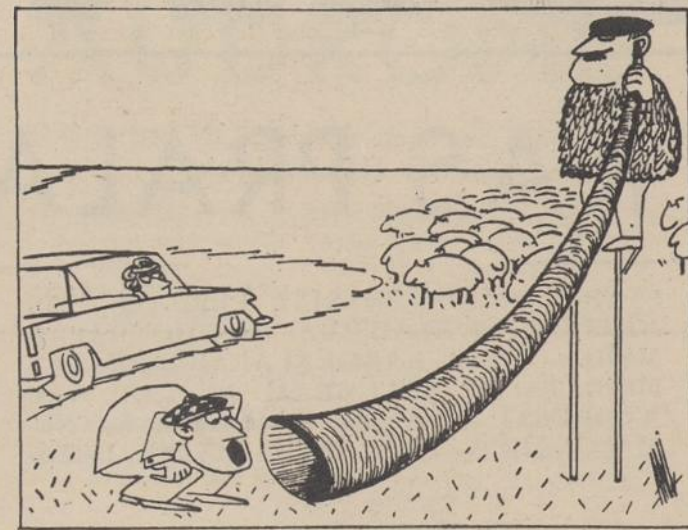
Nelengva buvo dramos sambūrio nariui, Jonui Valiukėnui po sunkios operacijos nešti Lietuvos trispalvę prieškomunistinę manifestaciją. Sunku buvo ir 70 metų majorui Br. Bajerčiui žygiuoti su žvaigždėta vėliava. Garbė ir 75 metų senutei Onai Gegužienei, kuri stiprino žygiuojančius saldinais, tai tik keli palaidi vaizdai iš didžiulės prieškomunistinės manifestacijos, tačiau didžioji Bostono lietuvių masė liko abejinga ir pasyvi kovoti su tuo priešu nuo kurio ir patys yra pasprukę.

Žydų tauta po dviejų tūkstančių metų ne tik atkūrė savo valstybę, bet ir apgynė nuo skaitlingų priešų. O mes lietuviai po dvidešimt metų užmigome gerbūvio liūliuojami. Ir greitai, turbūt užmiršime, kad esą lietuviai, bet ne kovojančios tautos nariai.

J. V. Sūduvas

Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

Teisingą sprendimą rasite šiame numeryje kitą vietą.

BAIGĖ LITUANISTINĘ MOKYKLĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

staigmeną padarė Aldona Dabrilaite -- išleistuvių svečiams ji paskaitė porą savo originalių kūrinių, gyvų jausmų ir poetiniais vaizdais.

Tėvų komitetas abiturientams išteikė porą vertingą liet. grožinės literatūros knygą, Birutei Vaičiūrytei, Aldonai Gi-neitytei ir Aldonai Dabrilaitei šatrijiečiai padovanojo Aidų prenumeratas, o Keleivio red. J. Sonda visiems septyniems išteikė K. Bielinio veikalą "Teroro ir vergijos imperija Sovietų Rusija".

Mokyklos baigimo iškilmėse kalbas pasakė Ant. Gustaitis, šv. Petro liet. parapijos klebonas kun. Baltrušūnas -- tikrai nuoširdus lit. mokyklos rėmėjas, Tėvų komiteto pirm. Ad. Tumas ir kt. Viename ir kitame parengime programos atliko patys abiturientai ir kt. mokiniai. Ant. Gustaitis buvo pasveikintas ir pagerbtas 60-mečio proga -- pirmojo skyriaus mokinukų būrelis, su savo pirmaisiais parašais, išteikė jam dovanėlę. Tėvų komitetas ta proga mokyklos vedėjui padovanojo Br. Kviklio "Mūsų Lietuvos" tris toms, o abiturientai medžio drožinį ir Al. Gustaitienei dailią bijūnų puokštę.

Jei Bostono Lituaništinės mokyklos šiemetiniai abiturientai, visipūkūs ir gabūs jaunuoliai, išėję iš mokyklos, pasistengs įgytąsias žinias pagilinti ir savo tautos kely nepradingti -- tada tik bus tikras atpildas tėvams, mokytojams ir globėjams, kurie rūpinasi šios mokyklos išlaidų ir jos ateitimi.

1966-67 mokslo metais Bostono Lituaništinę mokyklą lankė 120 mokinių. Žinoma, galėtų jų būti dvigubai daugiau,

bet yra tokių lietuvių, kurie galvoja, kad jų vaikams ta mokykla jau nebereikalinga. (t. st.)

HELP WANTED MALE

DRIVERS-TRACTOR TRAILER IMMEDIATE HIRING Must have New York state class license or equivalent, and be able to pass ICC physical. Apply SCHWERMANN TRUCKING CO., OFFICE Route 23B Hudson, New York (71-82)

Gilchrist's

FURNITURE FINISHER

Permanent opening for person experienced in all types of furniture repair and finishing. Excellent starting salary and company benefits.

Apply to

Mr. Thirkell

RANDOLPH DISTRIBUTION CENTER Rt. 139 & Mazzeo Drive Randolph, Mass. An Equal Opportunity Employer (73-75)

1st Class

DIE SINKERS

Forge Shop Die Room. Prefer some deckel experience. Steady work. Good overtime.

Ed. Keller

HERCULES FORGING CO. 13600 Girardin Detroit, Mich. 313 -- 365-8000 (72-74)

DIE MAKERS and first class set-up men for: 4-slide machines, springs coiling machines, torsion coiling and punch, press departments. Good working conditions, top wages, fringe benefits, profit sharing and insurance coverage for time lost due to sickness and accident.

Grand Haven is a progressive community that has top rated schools, churches, and recreational areas.

AUTOMATIC SPRING PRODUCTS CORP. 803 Taylor Street Grand Haven, Michigan (72-74)

HELP WANTED FEMALE

PUBLIC HEALTH NURSE- Graduate in public health nursing for employment in the city health department. Starting salary \$6318 or higher depending on qualifications. Scheduled increases plus liberal fringe benefits. Write for standard application blank to City Personnel Dept., 404 City-County Bldg., Madison, Wisc. 53709. 608-266-4615. (72-81)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

JAUNOS JĖGOS IR PATIRTIS

Po LB Tarybos rinkimų, o taip pat ir ALT S-gos X-jo Seimo metu, pasigirdo balsų, besidžiaugiančių naujų jėgų atėjimu, jaunimo susidomėjimu visuomeniniu darbu. Džiaugsmas, nukelias išivyraujančią pesimizmą jaunosios kartos nesidomėjimu mūsų visuomenine veikla toliau i ateitį.

Nors nuomonių skirtumai dėl "jaunosios kartos" amžiaus ribos dar nėra išlyginti, reikėtų su tikti, kad jaunesnių amžių veikėjų iširikiavimas ir pavargstančių ir nebejaunėjančių eiles tikrai yra sveikintinas ir toliau lauktinas išskėstom r ank om.

Reikėtų taip pat visiems sutikti ir su ta ap linkybe, kad žmogaus amžius dar nenulemia visuomeninės veiklos sėkmingumo. Tos veiklos sėk mingumą daugiausia lemia patirtis ir pamėgimas tame darbe aktyviai reikštis. Vyresnio amžiaus veikėjai turėjo galimybių išgyti administracinio ir visuomeninio darbo patirtį Nepriklausomos Lietuvos valstybėje. Jei senosios išeivijos veikėjai ir neturėjo progų visos tos patirties išgyti, bet ir jie buvo artimam ryšyje su valstybine administracija, su jaunos valstybės reikalavimais. Kartu, kietu ir pasišventėliams skirtu dar bu jie įgijo ir visuomeninės veiklos "mokslą", tik gal skirtingose aplinkybėse.

Visuomeninė veikla tampa ir siejasi su administraciniu darbu, jei kas visuomeniniame dar be siekia ir gyvenimiškų tikslų įgyvendinimo. Patirtis administracinėje srityje reikalinga, ką ro do šimtai pavyzdžių, žvelgiant į mūsų išeivijos visuomeninius užsimojimus. Tuo labiau, kad savojoje visuomenėje, neturėdami valstybinio aparato atramos, vistik susiduriama su adminis traciniais klausimais. Jau vien švietimo ir jau nimo auklėjimo srityse matome, kad čia vien tik prakalbomis ar posėdžiavimais ne daug kas bus nuveikta. Giliau išsiūlėjus matysime, kad ir vi sose kitose veiklos srityse atsiekiama daugiau gy venimiškais metodais, o ne tuščiomis iliuzijom is.

Yra buvę pavyzdžių, kai jaunosios kartos veikėjai, perėmę vadovauti kuriam nors visuomeni niam junginiui, po kurio laiko šaukiasi vyres niųjų pagelbos, nes ratai nerieda užsimotu ke liu. Nestokojo nei gerų norų, nei pasišventimo. Liko dar didesnis pasišventimas, bet jau reika lingas prityrusios rankos paramai.

Iš klaidų mokomės. Iš jų mokosi ir jauno sios kartos veikėjai. Bent tie, kurie pamatė ir prie savo klaidų prisipažino.

Nėra reikalo tuoj imti ir atstumti jaunes nius veikėjus dėl to, kad jie neturi reikiamos patirties. Patirtis ateina kartu su dirbamu dar bu. Džiaugdamiesi jaunųjų veikėjų darbais ir lai mėjimais, neskubėjame su "naujų vėjų" pūstelė jimu ir atsigavimu. Jaunųjų darbas, jų siekiai tebūnie lydimi senųjų patirties ir gyvenimo pa mokų, nenutraukiant bendros grandies, o ją bend romis jėgomis stiprinant.

Vyresniųjų ir jaunesniųjų veikėjų sutarimas, glaudus bendradarbiavimas ir artimas ryšys nu lems mūsų visuomeninės veiklos kelius ir ateitį.

Reikalauja imtis žygių, kad būtų pašalinti agresijos padariniai

Ryšium su Baltijos valstybių okupacijos 27-nerių metų sukaktim, JAV Kongrese padaryta eilė pareiškimų, primenančių būtinybę daryti atitinkamų žygių, kad to agresijos akto padariniai būtų pašalinti.

Birželio 12 d. tokį pareiškimą pateikė senatorius Charles H. Percy (R., Ill.), o Atstovų Rūmuose atstovai: James J. Howard (D., N. J.), Daniel J. Flood (D., Pa.), H. Allen Smith (R., Calif.), Roman C. Pucinski (D., Ill.), George M.

Rhodes (D., Pa.).

Birželio 14 d. — atstovai: John J. Rooney (D., N. Y.), Edna F. Kelly (D., N. Y.), Bob Wilson (R., Cal.). Peter W. Rodino (D., N. J.), Frank Annunzio (D., Ill.), Edward J. Derwinski (R., Ill.), Donald Rumsfeld (R., Ill.), Ray J. Madden (D., Ind.).

Birželio 15 d. Senate senatorius Hugh Scott (R., Pa.) tebetrunkančios Baltijos valstybių okupacijos paminėjimą baigė šiais žodžiais:

V. RATAS

Pavasaris (Iš parodos Čiurlionio galerijoje Chicagoje)

LIETUVIŠKIEJI ŽIDINIAI

J. MIŠKINIS

Turbūt kiekvienas su tiksimė, kad vienas pagrindinių uždavinių lietuvių gyvenime yra kultūrinė veikla. Dėl to įvairiomis progomis daug kalbama ir kai kada rašoma. Siūlomi tuo reikalu įvairūs būdai.

Nagrinėjant lietuvių bės klausimą, tenka pažvelgti į senesniųjų lietuvių emigrantų praeitį. Anais laikais veiklesniųjų lietuvių pasi šventimas kultūrinei veiklai buvo tikriausia ir geriausia priemonė gimtajai kalbai ir lietuvių tautos papročiams išlaikyti. Bet lietuvių klestėjo tik tose JAV vietovėse, kur buvo išikūrę lietuviški židiniai. Lietuviškose parapijose veikė chorai, vaidinimų būreliai ir įvairios lietuviškos organizacijos. Naujai atvykęs iš Lietuvos jaunimas, kad ir sunkiai kūrėsi, tačiau prie lietuviškos vienybės mieliai būrėsi ir turėdavo laiko ateiti į lietuviškus parengimus ir organizacinius susirinkimus. Todėl su džiaugsmu galima konstatuoti, kad dauguma JAV gyvenančių lietuvių išliko iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ne tik aktyviais, bet ir nuoširdžiais lietuviais ir Lietuvos atkūrimo rėmėjais. Jie noriai ir daug aukojo savo sunkiai uždirbtus centus naujai atgimstančiai Lietuvai. O tą daugiausia vykdė tie, kurie dalyvavo kultūrinėje veikloje.

Tad, neįsileidžiant į gilesnį ir platesnį nagrinėjimą, tenka pažymėti, kad ir naujieji ateiviai turėtų panašiai burtis prie lietuviškos veiklos.

Dažnai sielojamės dėl lietuvių nykimo, ypač dėl jaunosios kartos nutautėjimo. O kas gi kaltas? Atsakymas nesunkus. Tik apsidairykime aplink ir įsitikinsime.

Lietuviais išliksime tik tie, kurie nesidairydami į pašalius bursimės prie lietuviškos veiklos. Dauguma senųjų lietuvių ateivių didžiuojasi savo su kurtomis organizacijomis ir pastatytomis bažnyčiomis. Jie ir dabar dar domisi lietuvišku kultūriniu gyvenimu. Jiems lietuvių reikalai yra prie širdies ir kiek galėdami remia Lietuvos laisvinimą ne tik žodžiais, bet ir aukomis. Todėl jie ir yra mums geru pavyzdžiu.

Dabartiniu metu aktualiausias klausimas — švietimas. Tačiau šis reikalas yra žymiai sunkesnis už kultūrinę veiklą. Senesnieji ateiviai ir naujieji, senojo amžiaus lietuviai, nesidrovi sakydami esą lietuviais ir lietuviais nori būti. Bet kaipgi su jaunesniąja karta? Ne paslaptis, kad nemažai antrosios kartos jaunimo nemoka, o kai kurie nebenori lietuviškai kalbėti. Atrodo, kad toks pat likimas gresia ir naujųjų ateivių vaikams, ypač čionai gimusiems. Svetima aplinka ir įtaka veda prie to, kad nemažai tėvų savo vaikų negalės kitiems lietuviams parodyti, nes jie nebekalbės lietuviškai ir tuo pačiu mažai galės atstovauti mūsų tautai. Su lauksime visiems žinomo posakio, "parodyk man savo vaikus, o aš sužinosiu apie tavo tautą ir jos ateitį".

Daug kas tvirtina, kad JAV ir kituose kraštuose negalima vaikų apsaugoti nuo svetimos įtakos. Bet su tuo pilnai sutikti negalima. Reikia tėvams gero noro ir ryžto.

Dažnai girdime iš senų emigrantų nusiskundimų: girdi, tai kas, kad aš turiu vaikų, bet jie jau nebe kalba lietuviškai ir neina į lietuviškus parengimus. O kai su jų vaikais pašnekama, tai šie sako: Ar mes kalti, kad tėvai mūsų nemokė lietuviškai. Ko mes ten eisim į tuos parengimus bei minėjimus, kad nieko nesuprantame".

Pabėgę nuo bolševikinio tvano, išgelbėjome saujelę savo vaikų, ar čia lietuviškose šeimose gimusius su lengva ranka turime atiduoti svetimiesiems, kartais galėdami vaikams 4-5 dolių laikraščiui išrašyti arba knygai išgyti.

Neapsiribokim pasiteisinimu, kad mano vaikas lanko šeštadieninę mokyklą, kuri ir apsaugo nuo svetimos įtakos. Šeštadieninė mokykla nėra pajėgi tai bangai sulaikyti. Ji gali šiek tiek sulaikyti nuo staigaus susiliejimo su svetima aplinka, o tuo pačiu ir nuo nutautėjimo. Todėl lietuviško auklėjimo ir mokyimo srityje susidarantys spragas reikia taisyti kol dar ne vėlu.

HELP WANTED MALE

MEN

GENERAL FACTORY WORK
Steady work, periodic pay increases,
profit sharing plan, pleasant and
clean surroundings. Apply now in
person to:

MOBILE FABRICS INC.

111 Wagaraw Rd., Hawthorne, N. J.
(67-73)

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

V. Šlogieris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
J. Audėnas — PASKUTINIS POSĖDIS	\$4.00
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
J. Balys — LIETUVIŲ LIAUDIES PASAULĖJAUTA	\$3.00
B. Zabiela — KLAIDA	\$3.00
THE SEASONS by K. Donelaitis — minkštais virš.	\$3.00
Kietais viršeliais	\$4.00
KREPSINIO IŠVYKA AUSTRALIJON	\$3.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
ŠIRDIES PRIEPUOLIAI	\$3.75
K. Bradūnas — SONATOS IR FUGOS	\$5.00
A. ŠKEMOS RASTAI I tomas	\$6.00

Be to, visa eilė kitų poezijos ir beletristikos knygų, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:

A. Stempuzienės — D. Lapinsko — DAINOS	Stereo — \$5.00, Mono — \$4.50
St. Baro — OPERŲ ARIJOS —	Stereo — \$7.00, Mono — \$6.00
AURELIA — šokių muzika	Stereo — \$7.00, Mono — \$6.00
B. Tamošiūnienė — SVAJONIŲ SŪKURŲ	\$5.00
	\$6.00

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma: ATLANTO vanduo šildo mas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ PRADĖJOME BIRŽELIO 18 D.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH

CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

ŠMĖKLOS IR KIRVUKAI

Kartą anksčiau šypsodamasis jau minėjau "Lietuvių Amerikos Vakaruose" leidinio bendradarbio ar gal ir viso anoniminio "redakcinio kolektyvo" jame skambiai suformuluotą vieną žurnalizmo dėsni. Šis insinucijų jėgalas buvo pradėtas tokiais žodžiais: "Teisinga informacija - pirmoji spaudos pareiga"! To niekas turėtų neginčysim. Bet jeigu iš tikrųjų taip, tai "Lietuviai Amerikos Vakaruose" tada dar nėra spauda. Jiems ta pareiga nesuprantama ir tas dėsni dar nežinomas, nes jį tik pasakius, tuojau elgiamasi būtinai priešingai.

Liūdniau, kai tas pats atsitinka ir su žurnalu "Į Laisvę", kurį, kaip žurnalą, neišvengiamai turėtume laikyti žurnalizmo gaminiu, taigi, spauda. Praėjusį kartą jau pateikim abių leidinių "teisingos informacijos" žurnalizmo pavyzdžių, kur pačiuose "faktų" pagrinduose, vietoj tiesos, sąmoningai buvo skelbiamas melas. Tas pats ir smulkesnėse.

Pvz., čia tvirtinama, kad "1964 metais dr. Gimbutienė buvo suorganizuojusi Aleksio Rannito paskaitą apie Donelaitį"... Tyčia palikau šią vietą atskirai akimirkai, nes ji mane ir sužavėjo ir truputį nuliūdino. Kaip puiku, kad Marija atliko dar daugiau darbų, negu žinojau, - suorganizavo paskaitą! Bet nuliūdino, nes pasidarė skaudu už tokią mūsų spaudą ir jos žurnalistą. Jeigu kitatautis Rannitas su savo paskaita pridarė nuodėmę, jeigu nuo to gal "nukentėjo lietuvių tautos interesai", tai tegu vargšas ir atkencia vienas nuo kritiko. Bet ne, - Marija Gimbutienė jam gi tą paskaitą suorganizavo, tad ir ji pateko į "neaiškumus", ir ji tautinę drausmę sulaužė!

Ak, Marija, Marija, - geriau nei pati kalbėk, nei kitiems ką organizuok, nes vistiek neišsiskusi nuo mūsų drausmės politikos.

★

Labai gaila, kad vietoj turėjęs progos triukšmingai tave pareklamuoti Dirvoje, propagandą pavartyti nuo pakaušio ligi padalų, esu verčiamas mažinti tavo nuopelnus, beveik plėsti garbę tiesiai iš rankų.

Iš tikrųjų, jeigu jau vartoti tą nuzulintą žodį, paskaita apie Kristijoną Donelaitį suorganizavo pats Aleksis Rannitas. Pats pasirodė, angliškai parašė, pats ėmėsi tokios inici-

tyvos, pats "susirišo" su savo UCLA kolegomis, kurie jam parūpino salę, vietą, laiką ir teisę kalbėti, davė šiek tiek reklamos (gal pats ir kelionę apsimokėjo, nors apie tai neteko kalbėtis).

Žinoma, po viso to nė kiek neprisidėti ir Marijai, gerai Rannito pažįstamai nuo senų laikų, priklausančiai beveik giminingų profesijų šeimai, būtų buvę nebegalima ir per daug nedraugiška. Tada jau ir ji šį tą "suorganizavo": savo gražų žengiamąjį žodį apie Donelaitį prieš Rannito paskaitą, studentė Donelaitio poezijos tekstams paskaityti, taipgi kviesdama savo kursų studentus ir kitus Los Angeles lietuvių pasiklausyti šios retos ir tikrai pirmos vietos paskaitos apie Lietuvos poetą amerikiečių universitete prie Pacifico.

Gi asmenys, kurie prieš tai padėjo A. Rannitui universiteto patalpose ir globoje paskaitą "suorganizuoti", buvo jau mano kartą minėtas jo geras draugas estas profesorius Jaan Puhvel ir prof. Birnbaum, turbūt tikėdami, kad tuo per daug nepakenks lietuvių tautos interesams. Apsiriko... Kiti mūsų vietiniai paleolitinės kultūros mokslininkai ir teisingą informaciją skelbianti spauda priėjo prie šio išvado, tvirtino ir tebekartoja kitokius "faktus".

Supažindintas su mūsų "teisingos informacijos" straipsnių teigimais apie donelaitišką bylą, prof. Jaan Puhvel šaltai dalykiškai raštu pareiškė tokią savo nuomonę ir bendrą įspūdį: - "1964 metų vasario mėnesio Aleksio Rannito paskaita apie

Donelaitį buvo taip pat skaityta dar Berkeley, Yale, Princeton, ir Washingtono, Iowos, Floridos universitetuose, o Europoje - Madride, Zuriče ir Helsinkyje. "Baltic Review" No. 30, 1966 metais ji yra paskelbta tiems, kurie norėtų palyginti jos tikrą turinį su lietuviško straipsnio iškreipimais. Rannitas skersai išilgai įstato Donelaitį į europinės kultūros plotmę (main stream), pirmiausia, kaip natūralu, santykiuose su kaimyninėmis germanų ir rusų literatūromis. Jūsų straipsnių rašytojo slafobistiškas galvojimas matosi šmėklos, kurių čia visai nėra"...

★

Tuo galėtų užsibaigti ši antroji tikrų bei netikrų nuopelnų byla. That's that, žinoma, ana Rannito paskaita nebūtinai visiems saulė vidudieny, ji dar ne Evangelija. Joje galima ieškoti ir gal rasti netikslumų, kritikuoti jo interpretaciją, kitaip piešti akiratį, iš kitokių šonų ieškoti vis didesnės teisybės.

Bet paleolitinės kultūros lietuvis ne tam galand akmeninį kirvuką, kad su juo savo paties pirštus nusitrenktų. Ne, prikraitęs ir prisimėlavęs, jis nesi-jaustų užtenkamai geras katalikas, jeigu čia pat tuojau nesi-tengtų smogti tiesiai į pakaušį savo kaltininkui - mėginti jį nudobti, kaip žmogų.

"Lietuviai Amerikos Vakaruose" tad ir rašo, kad, girdi, Rannito intencijomis (propaguoti Lietuvos rašytojus, dailininkus, jos kultūrą svetimuose kraštuose) "turime teisės suabejoti". Mat, jis "1940 m.

Lietuvą okupavus rusams, "Darbo Lietuvoje" rašytis straipsniais lietuvių tautos vardusveikino pavergėjų ir reiškdžiausmą. Okupantui pasitarinamą darė savanoriškai, nes jokių įgaliojimų iš lietuvių tautos neturėjo. Žiauriausio lietuvių tautos priešo naudai jis tąsųk su-falsifikavo lietuvių tautos jausmus, ir iki šiol savo pareiškimų nėra atšaukęs, nei jų apgailėstaves"...

Matot, kokio niekšo būta, beveik kaip Krėvės, Kolupailos, Liudo Giros, Salomėjos Nėries, Putino, S. Kymantaitės-Čiurlionienės ir daugelio tuzių kitų, kurių pareiškimai ir "straipsniai" prieš "Liaudies seimo" rinkimus ir dar po rinkimų tada rodėsi "Darbo Lietuvos" puslapiuose. Kaip netrukus paaiškėjo, tik vienas kitas iš tų "straipsnių" buvo pačių autorių rašyti okupanto padėjiam reikalaujant; kiti tik pasirašyti; o ne kartą žmogus laikraštyje tik paskaitydavo "savo straipsnį", kitų už jį jau parašytą ir pasirašytą.

Nebuvęs anuo metu Lietuvoje ir pirmojo bolševikmečio teroro tiesiogiai nepergyvenęs, nesijaučiu ir dabar turįs drąsos nei moralinės teisės kirviu kirsti, kaip kam buvo ir ką nelaimėn patekę broliai turėjo išgyventi, kaip elgtis, kaip suktis. Čia tik registruoju paleolitinį Vakarų Amerikos lietuvių retą drąsą ir manieras. Ir kartūnegaliu susilaikyti nuo juoko, kad taip jau smarkiai užsimojus kirvukunu-dobti Aleksį, kada viskas jau beveik pavyko, tik ta paleolitinė logika žiauriai sušlubavo, - ir jam geriau išėjo, negu kitiems.

Juk jeigu Aleksis Rannitas, kaip pasakytą, "okupantui pasitarinamą darė savanoriškai", "jokių įgaliojimų iš lietuvių tautos neturėjo" ir, kaip visiems žinoma, nebuvo lietuvis, bet estas, berods, ir ne Lie-

tuvos pilietis, tai kaip ir kokius lietuvių tautos jausmus jis galėjo sufalsifikuoti? Ai, ai, jeigu jau kirsti, tai bent reikėjo kirvuką geriau pasiglausti. O dabar - pro šoną.

Aaa! - betgi sušuks Neanderthalio kolegijos daktaras, - tačiau vistiek jis savo pareiškimų nėra atšaukęs, nėra net apgailėstaves. Atvykęs į Los Angeles, jis turėjo nebėgti į UCLA paskaitos skaityti, bet pirmiau sia atsirasti 4364 Sunset Blvd., A. Skirius įstajoje ir čia mėginti pasiaiškinti "redakcinio kolektyvo" prokurorams...

★

Bet jis to nepadarė, ir tatbuvo blogai.

Kai po paskaitos kitą dieną atsigalviniui pasivažinėjęs Pacifico pakrančių vieškeliais ligi Santa Barbaros, jis vakarop atvyko į mano pastogę pobūvėliui su kitais pažįstamais, Aleksis atrodė gana pavargęs, žilėsnis, nebe toks, kaip buvau matęs prieš 20 metų. Sakėsi, kad nelengva taip skubiai ir tolimomis distancijomis kaitalioti vietas.

Mat, pas mus jis buvo atskridęs iš Washington, D.C., kur tik prieš keletą dienų žodžiu ir raštu buvo pateikęs Kongreso užsienių reikalų europiniam subkomitetui platesnius liudijimus ir "apgailėstavimus" apie dabartinę Baltijos tautų ir literatūrų padėtį sovietinėje okupacijoje. Estų, latvių ir ypač lietuvių daviniais pasiremdamas, jis čia liudija (ir "apgailėstavo") ne politinius ir ekonominius, bet kaip tik kultūrinius sovietinės okupacijos padarinius, - tarp kitko, dvasinį kolonializmą, moralinės prostitucijos užmetimą mūsų tautoms, pabaltiečių intelekto pasibaisėtinus prievartavimus.

Išvargęs nuo tų liudijimų, kelionių ir paskaitų, jis turbūt taip ir užmiršo, kad jam rei-

kėjo "išsispaviedoti" ir gauti nuodėmių atleidimą dar ir iš Vakarų Amerikos Lietuvių "redakcinio kolektyvo"...

Užmiršom ir mes su žmona jam tat priminti, manydami, kad užteks nervų sustiprinimui pluoštelio draugiškų žodžių bei juodos kavos kelių puodukų, žinoma, dar ir su atitinkama bron-zine ropinuke.

Apie tai ir kitką jau prieš tris metus tuomet rašiau Dirvoje, nebekartosiu.

• Evening Star, išėinęs Washington, vieno rusų solistės koncerto recenziją paminėjo, kad ir amerikiečių jazzo orkestras Talline, "sovietų provincijos sostinėje", susilaukęs audringų ovacijų iš sovietinių klausytojų.

Kongresmanas E. Derwinskis tuomet laikraščiu grietžt laišką dėl to, pabrėždamas, kad Tallinnas tai ne kokias nors "provincijos sostinė", o Estijos - nepriklausomos valstybės - sostinė, tokia tebeprapajstama JAV vyriausybės, nepaisant sovietinės okupacijos. (E)

7 SKIRTUMAI

1. Piemens dešinioji koja sulenkta; 2. Turisto beretė neturi bumbulo; 3. Automobilio užpakaly nebėra posūkio lempos; 4. Automobilyje yra vairas; 5. Piemens dešinioji ranka išsikišusi; 6. Kaimenėje viena avimi daugiau; 7. Turisto kairioji koja kitoj pozicijoje.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

ŠPIONAŽO
PINKLĖSĖ

JOHANNES M. SIMMEL

(35)

Bastien Fabre, apsvilkęs odiniu švarku, pilkom kelnėm ir purvina berete, apleidęs barą užsoko ant dviračio ir nuskubėjo į senąjį uostą iki Belgų krantinės, kur buvo garsioji "Cintra" kavinė. Jos klientelė sudarė turtingi graikai, turkai, olandai ir egiptiečiai prekybininkai. Šalimais buvo daug senesnė kavinė "Bruleur de Loups", blogiau apšviesta, kurios klientelė buvo išimtinai vietiniai gyventojai. Čia maišėsi vyno pirkliai, kontrabandininkai ir įvairūs trafikantai. Didžiūna jų Bastieną pažinojo, tad į jo pasveikinimą visi atsakė. Salės gale buvo durys ant kurių buvo užkabintas užrašas "rezervuota".

Bastien pasibeldė dviem ilgais ir dviem trumpais smūgiais. Durys atsidarė ir jis įėjo vidun. Kambarį nebuvo langų, bet lėmos šviesa sunkiai skverbėsi pro tirštus cigarečių dūmus. Penkiolika vyrų ir viena moteris sėdėjo aplink ilgą stalą. Tarp jų buvo afrikiečiai, armėnai ir korsikiečiai. Moteris sėdėjusi gale stalo, buvo užsidėjusi raudoną beretę, iš po kurios bangavo juodos garbanos. Ji nešiojo kelnės ir odinį švarką. Bešališkas stebėtojas iš pirmo žvilgsnio pasakytų, kad Chantal Tessier buvo absoliuti valdovė šitos gausios, vienišos vilkės, arba negailėstinga karalienė.

-- Kodėl pasivėlavai? -- sušuko ji kreipdamasi į Bastieną, kuris į ją pažūrėjo nusikaltusiu žvilgsniu. -- Jau pusvalandis, kaip mes čia laukiame.

-- Tie trys negreit susirinko, Advokatas vėlavosi...

-- Kada tu nusipirksi kitą beretę? -- pertraukė jį Chantal. -- Atrodo, kad jūs visi norite pasirodyti, lyg išlindę iš kanalizacijos vamzdžių!

-- Atsiprašau, -- pasakė Bastien, stengdamasis nusišlėpti savo riebaluotą beretę.

Paskui jis trumpai papasakojo ką girdėjo Bristol viešbutyje. Kada paminėjo dviejų šimtų milijonų frankų sumą, per visus nuodė pasitenkinimo jausmas. Kai kurie net sušvilpė.

-- Nutilkite! -- sušuko Chantal ir tyla buvo atstatyta. -- Jūs kalbėsite. kai aš jus klausiu, supratot? Cigarečių!

Du vyrai jai padavė cigaretę ir uždegė.

-- Klausykite manęs gerai. Aš jums paaiškinsiu ką reikės daryti...

Ir gausios vadė Chantal Tessier pradėjo aiškinti, visiems atidžiai klausantis...

***

Chantal gauja pas dantistą Rene Boule atliejo septynias aukso plytas, į kurias įspaudė Lyono liejyklos ženklus, o gruodžio 6 po pietų, Hunebelle, arba Lievenas, ir Fabre pristatė į Bristol viešbutį pas advokatą Bauvier. Gestapo tarpininkas juos priėmė savo apartamente. Jis buvo nepatenkintas, kad Tomas su savimi atsivedė Bastieną.

-- Aš nepažįstu šio pono! Norėčiau biznį tvarkyti tik su jumis vienu.

-- Bet tas ponas yra mano draugas ir jis padėjo man atgauti brangią prekę. Jo draugystėje aš jaučiuos saugiau.

Bauvier nusileido.

-- Mano draugas Lentier šiuo metu yra išvykęs iš Marselio į Bandol, kur turi gauti brangų siuntinį. Jis gailisi, kad negalėjo su jumis susitikti.

Tomas davė ženklą Bastienui ir tas, padėjęs lagaminėlį ant stalo, atidarė užraktus. Viduj buvo septynios aukso plytos. Bauvier atidžiai apžiūrėjo kiekvieną patikrindamas liejyklos ženklus.

-- Viskas tvarkoje, -- pasakė jis.

Tuo metu Tomas mirktelėjo Bastienui.

-- Ar aš galiu nusiplauti rankas?

-- Vonia yra šalimais, -- atsakė Bauvier.

Bastien nuėjo į vonią ir paleido bėgti vandenį, o pats tyliai ant pirštų galų išėjo koridoriu. Ištraukęs iš durų raktą padarė jo nuospaudą vaške ir vėl raktą įkišo į duris.

Salione tuo tarpu Bauvier su Tomu tebetikrino aukso plytas. Tomas lengviau atsiduso, kai grįžo Bastien.

-- Jūs žinote, aš turiu į sąrašą įtraukti kiekvieną mūsų klientą, -- pasakė Bauvier. -- Aišku, aš negaliu nieko priversti atidengti savo asmenybės. Bet jei jūs norite palaikyti ryšį su mumis, būtų naudinga turėti apie jus truputį daugiau žinių... aišku visai konfidencialiai...

Šito gestapo kolaborantų sąrašo kaip tik Tomas ieškojo.

-- Kaip jūs norite. Aš galvoju, kad dar galėsiu ir kitą kartą jums parduoti aukso.

-- Atsiprašau, aš tuoj grįžiu, -- atsiprašė Bauvier, dingdamas miegamajame.

-- Ar pasidarei nuospaudą? -- Paklausė Tomas.

-- Taip. Ar šis tipas dirba Gestapui?

-- Atspėjai.

Iš miegamojo Bauvier atsinešė nedidelį lagaminėlį, iš kurio išsitraukė sąrašą ir įrašė Tomo nurodymą, aišku netikrą, pavardę ir adresą.

-- Dabar prašau pinigų, -- pasakė Tomas.

-- Nebijokite, Einame į kitą kambarį.

Miegamajame stovėjo trys milžiniškos dėžės-lagaminai. Viena jų stalčiuje pasirodė prikrauta pinigų iki viršaus. Bauvier ir Lentier buvo priversti su savimi gabenti dideles sumas pinigų nes už "prekes" mokėjo grynais. Be abejo, kiti stalčiai irgi turėjo būti prigrūsti pinigų. Tomas atidžiai sekė kur Bauvier padėjo sąrašą savo klientų.

Bauvier atskaitė 2,520,000 frankų už septynias aukso plytas. Tomas iš naujo perskaitė pinigus.

-- Kada aš galiu tikėtis jus pamatyti? -- paklausė Bauvier.

-- Ar jūs negrįžtate Paryžiu? -- nustebo Tomas.

-- Ne. Aš pasiliksiu Marselyje. Grįš vienas Lentier. Rytoj jis trečią po pietų pravažiuos...

-- Tik pravažiuos?

-- Taip. Jis vežasi "prekes" iš Bandol į Paryžių ir jūsų auksą aš jam nugabensiu tiesiog į traukinį. O po to mes galėtume susitikti ir papietauti, ar ne?

***

-- Rytoj trečią valandą Saint Charles stoty, -- pasakė Tomas po valandos dideliam apartamente Corderie bulvare. Šio apartamento savininkas buvo tulas Jacques Costeau, kuris daug vėliau pagarsėjo kaip didelis jūrų gelmių tyrinėtojas. Bet 1940 metais, šis jūrų artillerijos majoras priklausė prancūzų žvalgybai.

Costeau atsisėdęs fotelyje ramiai rinkė pypkę. Šalimais sėdėjo pulkininkas Simeonas, kurio kostiumas buvo panešiotas ir, kai sukryžiuodavo kojas, matėsi kiaušas puspadis.

Vargšė prancūzų žvalgyba, pagalvojo Tomas, Aš mėgėjas agentas esu šiuo metu turtingesnis už visą Antrąjį Biurą.

Elegantiškas ir švariai apsirengęs, ant savo kelių Tomas laikė lagaminėlį, kuriame buvo sudėti iš Bauvier gauti pinigai.

-- Reikia ypatingą dėmesį atkreipti į punktualumą. Nes traukinys stovi stoty tik 8 minutes.

-- Mes būsime punktualūs, -- atsakė Costeau, -- Dėl to nesirūpinkit. Viskas paruošta ir kai kurie mūsų draugai policijoj užsilaikė.

-- Bet kaip surasite kolaborantų sąrašą? -- paklausė Simeonas.

-- Tuo aš pasirūpinsiu, -- atsakė Tomas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lenkijos lietuviai šoka ir dainuoja...

Wroclavo miesto lietuviai, kurių ten gyvena gera šimtinė, yra patys veikliausi iš visų kitų Lenkijoje gyvenančių lietuvių grupių. Jie daugumoje prisideda ir prie leidimo vienintelio Lenkijoje lietuviško leidinio — neperiodinio žurnalo "Aušros", kuris, nors esamos sąlygose ir turi taikytis prie "linijos", bet vistiek stengiasi skiepyti išeiviuose neužmiršti lietuvių ir pasilikti ištikimais savo senajai ir tikrajai tėvynei Lietuvai. Wroclavo lietuviai savo veikla netgi pralenkia senus nuolatinus Suvalkų ir Seinų krašto lietuvių, ten gyvenančių jau nuo amžių ir lenkų okupuotus 1920 metais laisvės kovų metu.

pasiklausyti kitų tautų dainų ir šokių. Ypatingai gražiai pasirodė šokių grupė "Vilnelė", pašokdama "Kepurinę", "Sadutę" ir "Noriu miego". Grupės vadovas yra Antanas Žukauskas. Choras, vadovaujamas Aloyzo Pakuckio, nors ir nepilnos sudėties (dalis moterų chorisčių šventėje negalėjo dalyvauti, nes buvo darbe), puikiai padainavo "Tu, sakalėli", "Praded aušrelė aušti" ir kitas liudies dainas. Ypatingai lenkai žavėjosi lietuvių tautiniais rūbais išsireikšdami, kad moterų kostiumai primena pražydusią pievą. Dalis senesnio amžiaus žiūrovų netgi apsiašarojo.

O gegužės 14 d. buvo švenčiama Wroclavo sky-

Vilnelės ansamblio choras, vadovaujamas Aloyzo Pakuckio, išpildęs lietuvių liaudies dainas Wroclavo dienoje.

Šių metų gegužės mėnesio 9-16 dienomis Wroclavo lenkai buvo suorganizavę taip vadinamas "Wroclavo Dienes". Tai kažkas panašaus į seriją įvairių iškilmų, reiškiantį džiaugsmą, kad po II Pasaulinio karo prie Lenkijos buvo prijungtos anksčiau vokiečių valdytos žemės, tarp jų ir Wroclavo (Breslau) miestas. Be oficialių iškilmų, vainikų padėjimo, kalbų ir liaupsinimų, miestas skambėjo nuo chorų, šokėjų festivalių, koncertų ir sportininkų pasirodymo.

Wroclavo lietuviai, kaip ir kitos ten gyvenančios mažumos, buvo pakviesti prisidėti prie šventės pavairinimo ir joje dalyvavo su savo choru ir "Vilnelės" tautinių šokių grupe. Lietuviai savo pasirodymą turėjo gegužės 12 d. Kamealny teatros salėje. Jau prieš šventę teatro salė buvo pilnutėlė, nes kiekvienas norėjo pasižiūrėti ir

riaus Lietuvos Visuomeninės Kultūrinės Draugijos Lenkijoje 5 metų sukaktis. Į šios sukakties paminėjimo vakarą suvažiavo daug svečių netgi iš tolimų Lenkijos vietovių, kaip tai iš Varšuvos, Lodzės, Slupsko ir Štetino, o iš centro valdybos — iš Seinų atvyko draugijos sekretorius Eugenijus Petruškevičius. Dalyvavo taip pat Wroclavo miesto lenkų valdžios atstovai, kultūros darbuotojai ir kitų tautinių mažumų svečiai. Be kitų kalbėtojų, Wroclavo miesto atstovą pagyrė lietuvių, kad jie gali būti pavyzdžiu savo veikla kitoms tautinėms grupėms. Eugenijus Petruškevičius veiklesnius ratelio narius apdovanojo dovanėlėmis, o Wroclavo miesto valdybos atstovą papuošė apjuosdamas jį tautine lietuviška juosta. Minėjęs planistė Aldona Dviraionaitė, buvusi Vilniaus operos solistė Liudmila Ja-

Literatūra negali klestėti tarp 'leista' ir 'neleista'

Laiške iš Vilniaus, rašytame keletą savaitių prieš sovietinių rašytojų suvažiavimą Maskvoje, buvo užominių, prasitariančių, kad lietuvių kultūrininkų sluoksniuose Vilniuje buvo laukiama to suvažiavimo labai smalsiai. Iš prasitarimų buvo galima suprasti, kad tikimasi "šviežio oro padvelkimų" tame suvažiavime. Turėję bent kiek artimesnių ryšių su tan suvažiaviman siunčiamaisiais delegatais iš anksto didžiavosi galėsią iš tiesioginių šaltinių patirti "kaip ten buvo".

Toki smalsumą, jau po suvažiavimo, ir viešai paliudijo pats Literatūros ir Meno redaktorius V. Reimeris. Grįžęs iš Maskvos rašė birž. 3): "Laikraščiuose gausiai skelbta medžiaga neapatenkina žingei-

džių. Jiems norisi ją papildyti asmeniškapičių dalyvių nuomone, atskiru, tegu net ir neobjektyviu požiūriu".

V. Reimeris, tačiau, nesirijo parašyti daugiau, negu jau buvo viešai rašyta. Neužsiminė apie svarbiausią visuotinio smalsumo dalyką — apie A. Solženicino laišką suvažiavimui. To laiško turinys birželio 3-5 d. pasirodė net Paryžiaus ir New Yorko laikraščiuose, tai apie jį turėjo būti girdėta ir suvažiavimo bent užkulisuose, nors vieši užsiminimai apie jį ir buvo užgniaužti. Lietuvoje iš suvažiavimo grįžusieji gal ir papasakojo apie tą laišką intymiems draugams, bet viešai tyli. Bet, kas iš jų nesužinojo, galėjo išgirsti iš užsienių radijo.

Vakarų spaudos dėmesį nuo to drąsaus protesto prieš bolševikinę cenzūrą atitraukė tuo metu kilęs Izraelio-arabų karas. Ir laisvojo lietuvių spaudos protestas liko tik trumpai ir nedau gelio tepaminėtas, nors, Lietuvai esant tame pačiame kalėjime, Solženicino protestas, be abejo, atitiko ir daugumo lietuvių intelektualų nusiteikimus.

A.I. Solženicinas, dar Chruščiovo laikais pasaulį pagarsėjusios "Vienos Ivano Denisovičiaus dienos" autorius (ten jis atskleidė autentišką sovietinių baudžiamųjų stovyklų paveikslą), dabar savo atvirame laiške nuogai išrėngė bolševikinės cenzūros sistemą, ligi šiol — net ir vadinamojo "liberalėjimo" metu — tebeslegiančią ir lietuvių literatūrą bei kūrybinę mintį. Stebint — kartais tikrus, kartais tik pasivaizduojančius — režimo

kaip ir suliberalėjimo reiškinius Lietuvoje, bet vengiant įklimpti į netikroviškas iliuzijas, būtina išsiziūrėti ir į tebeveikiančias dvasinės "laisvės" sąlygas, apie kurias Lietuvos kvislingai tyli, bet kurias štai kaip apibūdina rusas rašytojas:

"Mūsų rašytojams nepripažįstama ir nesuteikta teisė reikšti savo suvokiamus sprendimus apie žmogaus ir visuomenės moralinį gyvenimą, arba savą būdą aiškinti socialinius klausimus bei istorinius patyrimus, taip giliai juntamus mūsų šalyje.

"Kūriniai, kurie būtų išreiškę brandų žmonių mąstymą, kurie būtų galėję tinkamu metu turėti išgalingos įtakos dvasinėje srityje ar visuomeninės sąmonės augime, buvo cenzūros uždrausti ar sužaloti, vadovaujantis smulkiais, savanaudiškais ir nacionaliniu požiūriu trumparegiškais sumetimais.

"Puikūs jaunų, tuo tarpu dar nežinomų autorių darbai šiandien redaktorių atmetami vien todėl, kad, girdi, jie "nepraeis".

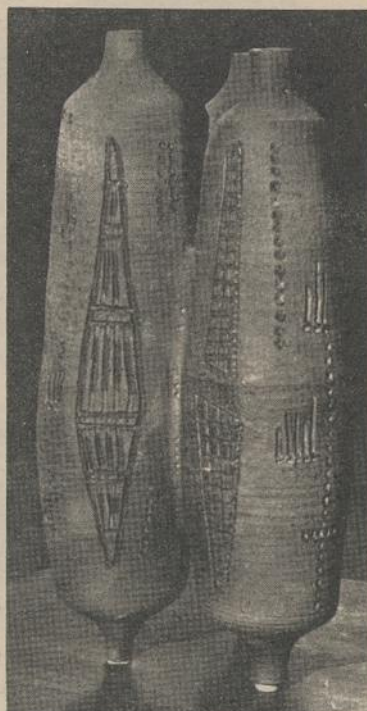
"Daugelis rašytojų sąjungos narių, net delegatų šiame suvažiavime žino, kaip jiems patiems teko nusilenkti prieš cenzūros spaudimą ir daryti nuolaidas savo knygų mintyje bei struktūroje, perrašinėti ištisus skyrius, puslapius, pastraipas, sakinius, dėti blankias antraštes, kad tik pagaliau išvystų jas atspausdintas, nors ir nepataisomai sužalotas.

"Literatūra negali klestėti tarp "leista" ir "neleista", tarp "tą gali, o to negali". Literatūra, kuri nėra savo me-

Dailininkas Vaclovas Ratas, dabar gyvenąs Australijoje, vienas iš stipriausių mūsų grafikų, birželio 10 d. Čiurlionio galerijoje Chicagoje surengtoje parodoje pasirodė su naujais savo kūriniais, kuriuose apstu buvo matyti ne tik moderniosios dekoratyvinės formos pamėgimo, suprastinto simbolinio vaizdo, bet taip pat rafinuotumo ir šilumos. Dailininkui V. Ratui šiuo metu sergant ir negalint atvykti, parodoje jį atstovavo dukterė Ramona. Viršuje V. Rato raizginys "Mimi".

to visuomenės alsavimas, kuri nedrįsta perleisti visuomenei jos kančių ir rūpesčių, kuri laiku neišpėja dėl moralinių ir socialinių pavojų grėsmės, — tokia literatūra nenusipelnė literatūros vardo; tai tik fasadas. Tokia literatūra nustoja savosios visuomenės pasitikėjimo, ir išleistieji kūriniai vartojami kaip vyniojamasis popieris, užuot juos skaičius".

(ELTA)

Kęstučio Mikėno keramikos kūriniai, kurie buvo ištatyti Los Angeles Lietuvių Dienos parodoje.

L. Kančausko nuotrauka

Wroclavo lietuvių ansamblio "Vilnelė" šokėjos po programos apdovanojamos gėlėmis. Šokėjomis vadovauja Antanas Žukauskas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lietuvis mūsų visuomenės miške

Atkopė vasara, kad mus džiugintų. Šilta, višulinga vasara, ypač Michigano valstijoje. Šioje vietoje daug ežerėlių, miškų. Prie ežerėlių kuriasi lietuviai, ilsisi po sunkios savaitės darbo šeštadieniais, sekmadieniais. Lietuviška draugystė pasidaro trumpa, nors ir kelių valandų bėgyje. Nes draugystė lydi lietuviška daina, linksmas juokas, kuri gaivina ežero grynasis vanduo, ar kitoks "vandenėlis".

Tai lietuviškai širdžiai malonu. Ji plaka lietuviškais dūžiais.

Tokios draugystės nukelia lietuvių į Lietuvos paupius, paežeres, miškų dirvonėlius. Tai atmintyje, tebesapnuojamos vadinamos gegužinės.

Gamtoje, nors ir svetimoje šalyje, atgyja gražūs brangios giminės — Lietuvos atminimai.

Čia lietuvis su vyskupu Baranausku, vaikščiojantiu Anykščių Šilely "junta", kad širdis neskauda". Gal lietuviui šio krašto miškai, paežerės ne taip traukia širdį, kaip lietuviški darželiai, gojėliai, beržinėliai, bet ir čia lietuvis su džiūgaujančia širdimi gali daryti palyginimus.

Miškuose randama erškėčių krūmokšnių. Erškėčiai. Jie primena lietuviui Lietuvos erškėčiuotą gyvenimą. Erškėčiai badė lietuvių nuo 1795 iki 1818 m. Gerųjų lietuvių ryžtu 1918 m. Lietuvos gyvenimas buvo išvalomas nuo erškėčių. Rusiški bizūnai nustojo plakti lietuvių pečius. Bet erškėčių dygiai apklojo Lietuvą komunistas. Komunistiniai erškėčiai įdurė ir duria kraujingai į lietuvių tautinę širdį. Jie bado, gal ir ilgai bados.

Čia, lietuvis tiesiogiai nejaucia komunistinio erškėčio dūrio. Bet, dvasioje tą skausmą pergyvena.

Kalbama, rašoma apie vienybę mūsų tarpe. Vieningos stiprių vyrų rankos išrauna, išnaikina ir didelių erškėčių krūmus. Bet kur yra tos stiprios rankos? Jų gal yra nedaug? Užuo gražios, žodinės vienybės, vienas kitą badome žodžiais lyg erškėčiais.

Muškimės į krūtines: nėra sutarimo mūsų lietuviško darbo plotuose.

Kritika kartais yra naudinga. Pakritikuotas žmogus pamato savąsias klaidas, ydas. Bendruomenės vadovybė pamato savojo darbo trūkumus, jei kas rimtai, taip pasakius, kritiškai kritikuoja.

Antanas Smetona, kaip sako Merkelis "Smetona" 263 p., rašė: -- Tauta kritikavopriengiamąjį Steigiamojo Seimo darbą, kritikuos ir patį dirbamąjį darbą, kritikuos žmones, kurie vežimą veža".

Iš tikrųjų lengvaka bėti, kritikuoti. Kritikuojama bendruomenių vadovybės, šeštadieninių lietuviškų mokyklų vedėjai, mokytojai. Bet atsiminkime, jie yra mūsų išrinkti. Vadovybės ar mokytojai užėmė mūsų vietą, į kurią mes nenorėjome atsisėsti.

Miške atsimename, kad esame lyg miško medžiai, nors ir svetimoje šalyje.

Argi negražas, palinkęs, negražiai išaugęs medis traukia mūsų akį? Ne.

Palyginus lietuvius su medžiais, norisi, kad tie medžiai būtų gražūs, traukią svetimtaučių akį. Vadovybės mus stengiasi apgenėti nuo visokių svetimųjų įta-

kų; mokytojai rūpinasi išauginti gražius lietuviškus medelius, kurie stovėtų vietoje senųjų, mirties iškirstųjų medžių lietuviškame miške -- lietuvių kolonijose.

Susirinkimas. Jis susauktas išrinkti naują bendruomenės vadovybę. Kur šauktieji? Susirinkime maža dalis lietuviškosios kolonijos. Niekas išrinktu nenori būti. Atsisakymas. Gal ir teisingas. Juk ne kiekvienas sugeba, ar turi laiko būti vadovybėje.

Valdyba šiaip taip išrinkta. Gabi valdyba. Joje menininkai, muzikai, lietuvišką dainą moką valdyti ir kitiems ją tvarkingai perduoti. Valdybos nariuose net šokėjų vadovai. Bet praėjo keli mėnesiai ir toji valdyba badoma kritikomis, vadinama net diktatūrišku vardu. Šeštadieninių mokyklų vedėjai, mokytojai puolami. Laikraščiuose ar kitais pranešimais paskelbiama, kad bus tėvų, kurie nori vaikus mokyti lietuviškai, susirinkimas. Atsiranda tokių tėvų, kurie pasisako, kad jie nebuvo kviešti, kimba prie kiekvieno pranešimuose žodelio, telefonais birbina, kad taip negalėjo būti.

Tai atrodo, gal mažmožis. Bet dirbantiems sąžiningai, pasiaukojanti darbą, yra erškėčiai.

Jie bado dirbančiųjų lietuviškąjį darbą širdis.

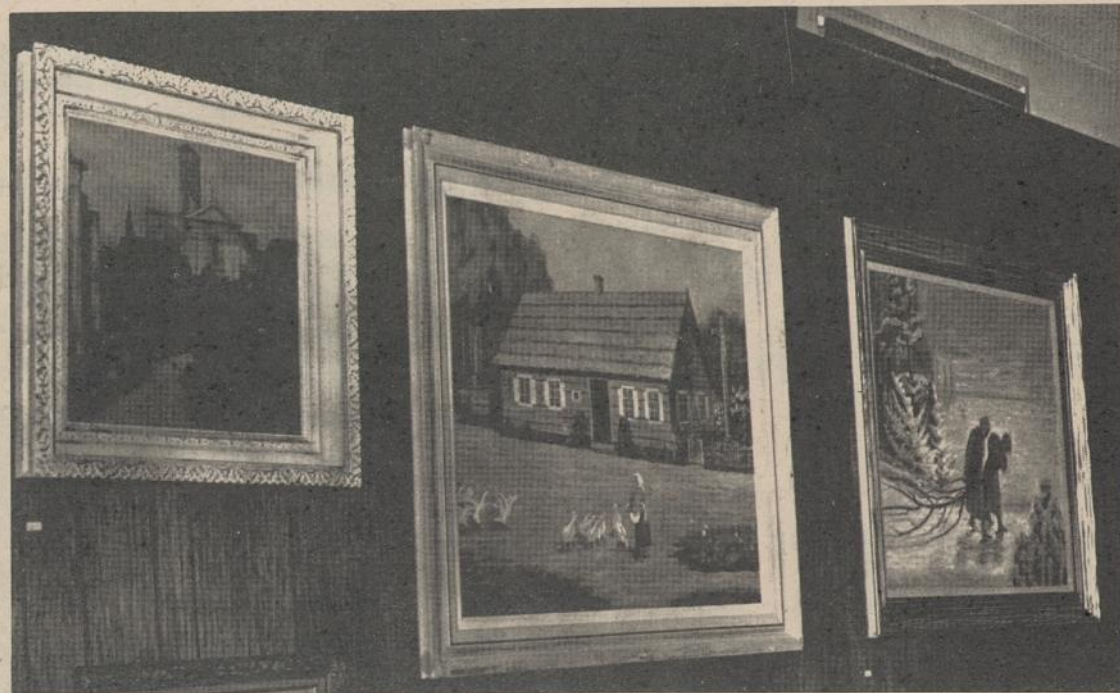
Daroma mažutė ištraukėlė iš Merklio "Smetona" 380 p. -- "Santarvė ugdo mažus dalykus, nesantarvė griaua didžius -- kalbėjo A. Smetona".

-- Tautos vienybės reikalingumą jautė visi. Tautos vienybė kėlė J. Basanavičius, jos būtinumą įrodinėjo V. Kudirka; ją savo poezijoje skelbė Maironis".

A. Smetona vienybę skelbė, stengėsi įgyvendinti. Kur mūsų vienybė? Kur tas lietuviškų protų, širdžių vieningumas? Ar gi mes nesame tos pačios motinos Lietuvos vaikai?

Gamtoje, miške būdami mokykimės vienybės. Atsiskyręs medis, vėjo išsiūbuotas, nedailiai išaugęs. Grupėse auga medeliai, gražiai išaugę. Genėjime nuo savęs ambicijų, užsispyrimų šakelės. Šalintina šakos, kurios nebeduoda lietuviškų syvų.

Miške matome išrautų medžių kelmus. Šakos nuo jų atskirtos, nudžiūvusios. Lietuvis

Los Angeles lietuviai šiais metais Lietuvių Dienos suruoštoje meno parodoje turėjo progos pamatyti Irenos Peteraitienės kūrinius.
L. Kančiausko nuotrauka

kerta savąjį kelmą -- braukia savosios pavardės galūnę. Lieka tik šaka. Ar gi ji nenudžius? Argi toks lietuvis nenaiškina savojo žalumo, lietuviškumo? Argi jis gali būti priskaitytas prie lietuviško miško medžių? Be kelmo, tik sausą, džiūstanti šaka.

Matome miške nukapotų šakų. Jas nukirto ranka, kuri mėgsta grožį, tvarką.

Ar nereikėtų, mėgstantiems lietuvišką grožį, sausąsias lietuviškas nukapoti?

Nemalonu būti atskirtam, vienišam. Negerai stumti žmogų, ypač savąjį lietuvi, iš draugystės. Bet nebesuradus kitos priemonės, tokius lietuvius, kurie tolsta nuo lietuviškų reikalų arba juos kritikuojančius, pastūmėti iš lietuviškų draugysčių, iškirsti nuo lietuviško medžio.

Geriau kokybė, negu kiekybė. Gal tokiems bus pamoka? Gal atbus juose lietuviška sąžinė, balsas mylimosios motinos Lietuvos. Gal išgirs jie praeityje girdėtą motinėls dainelę -- "liūlia, liūlia mažutėli, auk, greičiau užauki, ir močiutė ir tėvynė tavęs senai laukia".

Tai lietuviškas šauksmas į lietuvius, kuriems lietuviški, tautiški dalykai paliko toli, kuriuose Atlanto šalti vandens atšaldė meilę Lietuvai, rūpestį dėl Tėvynės gražios ateities, kurių širdys nebeverkia, girdėdamos Lietuvoje gyvenančių brolių - sesių dejonės.

Mūsų išrinktosios vadovybės dirba, bėga, traukia visus lietuvišku keliu. Gražios jų kojos, kurios žengia lietuviškos palaikymo takais. Lietuviškų mokyklų mokytojų skambūs žodžiai, kuriuos girdi mažieji lietuviukai. Gražios širdys,

kurios plaka Tėvynės darbais. Jos, lyg ežerų bangos, banguoja tautiškų darbų ežeruose. Jos atsimuša ir visas lietuviškas sroves saugo nuo svetimųjų krantų. Jiems padėką taria geros valios lietuviai. Jiems ačiū sako bekalbė motina Lietuva.

Šios mintys nuo Michigano ežerėlių, miškečių, kuriuos atliko Grand Rapids apylinkės lietuviai.

Tai žodžiai, kaip atsakas, tiems, kurie nepatenkinti veikiančiųjų lietuvių veikla.

Jonas Paskutinis
Iš Grand Rapids, Mich.

PRIMINĖ SOVIETAMS LIETUVOS UŽGROBIMĄ

Kai televizijoje rodome J. T. Saugumo tarybos posėdyje Sov. S-gos ambasadorius Fedorenko ėmė reikalauti, kad Izraelis tuojau atitrauktų savo pajėgas iš karo veiksmams užimtų sričių, žiūrovams atrodė, kad Izraelio atstovas ims ir atsikirs, kad Izraelis tai padarys, kai Sovietų S-ga savo pajėgas atitrauks iš karo veiksmams jau prieš daugiau kaip 25 metus užimtų kraštų... Izraelio atstovas susilaikė, bet tą mintį kitą dieną viešai ištarė NBC televizijos komentatorius D. Brinkley, paminėdamas visą eilę Sovietų pagrobtų teritorijų ir ištisų valstybių, jų tarpe ir Lietuvą.

Du tokios pačios prasmės laiškus paskelbė ir THE PHILADELPHIA INQUIRER, birž. 16 d. (ELTA)

GRIAUSDĖS CHORAS PIRMOJ VIETOJ...

Vilniuje įvykusio mišrių chorų konkurso pirmininkas, konservatorijos choro — dirigavimo katedros vedėjas A. Arminas (T., birž. 8) rašė, jog "entuziastingi balsai, skelbią, kad mūsų mėgėjų chorai prašokę profesionalus, vargu ar turi pagrindo". Sako, kad "laimėję pirmąsias vietas pa-

vyzdiniai kolektyvai... labai ryškaus šuolio neparodė". Daugiausiai pažangos esą pastebėta K. Griauzdės vadovaujamame Politechnikos instituto Vilniaus filialo chore. Šis choras laimėjo pirmą vietą miestų kategorijoje. K. Griauzdė šiam chorui vadovauja tik apie vienerius metus. (Nepriklausomybės laikais K. Griauzdė buvo Jaun. Lietuvos S-gos centrinio choro dirigentas). (E)

AUKOS DIRVAI

V. Jonaitis, Grand Rapids	3,00
Z. Ragauskas, Cleveland	2,00
J. Jankauskas, Berkely	4,00
A. Iškauskas, Toronto	1,00
J. Leonavičius, Venezuela	1,00
J. Ruklys, S. Monica	4,00
J. Žvirblis, Grand Rapids	10,00
G. Alekna, Racine	1,00
J. Zimblys, Brooklyn	4,00
J. Gaižutis, Detroit	4,00
A. Urnevičius, Toronto	2,00
J.M. Misčikiai, Miami	10,00
J. Gelažius, Chicago	2,00
S. Adomaitis, Chicago	4,00
Vl. Tiškus, Cleveland	5,00
J. Palšis, Chicago	4,00
V. Janušauskas, Montreal	1,00
J. Eigelis, Beverly Shore	1,00
A. Uselis, Chicago	1,00
H. Stasas, Cleveland	1,00
J. Veselka, Chicago	1,00
V. Dabrila, Worcester	1,00
Skautams Remti K-tas	
Detroit	5,00
S. Dabkus, Toronto	9,30
A. Pesys, Detroit	4,00
J. Petkūnas, E. Chicago	4,00
D. Liepas, Chicago	4,00

HELP WANTED MALE

FITTERS

DAY AND NIGHT SHIFTS
Steady work. Overtime & benefits.
CUSTOM FABRICATORS
15720 DALE, DETROIT, MICH.
5 MILE-TELEGRAPH AREA
(67-76)

R. E. FOR SALE

In beautiful Dutchess County.
350 ACRE FARM
Long road frontage on 2 roads. 200 open acres, 150 acres woodland, large flowing creek runs thru entire property, gravel bank, 100 ft. 1-story house, several other buildings. Ideal for Development or Golf Course. Near all American Sports City. \$125,000. Excellent Terms.
T. J. KIRCHHOFF, Real Estate
Main St. Pleasant Valley, N. Y.
(914) 635-2194 or Nites
(914) 635-3846
(71-73)

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%
ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%
ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje pirkite naują modernią

PARAMA-MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. St. Remy Imp. 3 Str.	
Napoleon Brook 80	5th — \$4.39
2. Sunny Brook 80 proof wiskey	5th — \$3.39
3. Imported Scotch Wiskey	5th — \$3.98
4. Imported French Cordials	5th — \$2.98
5. Liebfraumilch German Wine	5th — \$0.98
6. Imported French Brandy	5th — \$3.35
7. Ricadona Vermouth 30 oz.	Bot. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Nuo liepos 1 d. Dirva pasirodys du kartus savaitę. Kaip ir kiekvienais metais, ryšium su Dirvos tarnautojų atostogomis, liepos ir rugpjūčio mėnesiais Dirva pasirodys du kartus savaitę, trečiadieniais ir penktadieniais.

Ryšium su JAV nepriklausomybės švente liepos 4 d., tą savaitę Dirva pasirodys tik vieną kartą — penktadienį, liepos 7 d. laidą.

• Aleksas ir Anelė Šemėtai iš Clevelando, įstoje į Lietuvos Fondo narių eiles, fondo valdybai rašo: "Lietuvių išeivių pastangos už pavergtos tėviškos ribų išlaikyti lietuvybę gyvą ir ją brandinti yra pati didžiausia ir brangiausia dovana mūsų pavergtai ir kenčiančiai Tėvynei Lietuvai. Su giedru jausmu širdyje galime didžiulius, kad mūsų jaunimėlis yra gerame kelyje lietuvybei tvirtai išlaikyti ir labai efektingai tal-

kininkauti Lietuvos laisvės kovoje. Tai neabejotinai patvirtino praeitais metais mūsų jaunimo gretos prie Prezidentūros Rūmų Washingtono ir daugtūkstančių demonstracija New Yorke prie JT organizacijos dangoraižio. Kadangi LIETUVIŲ FONDO idėjų centre kaip tik ir yra to lietuviško jaunimo tautinio jausmo ir garbės poselėjimo pastangos, laikau garbę, kad turiu teisę, kaip lietuvis, įsijungti į Lietuvos Fondo narių gretas, kad tuomi nors mikroskopine dalimi galėčiau paremti tas palaimingas pastangas".

LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 9 D. Lietuvių Budžių plaukymo diena Neff Rd, uoste, prie N. Liet. parapijos.

RUGSĖJO 2 ir 3 D. Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas Clevelande.

RUGSĖJO 24 D. 4 val. p.p. sol. Aldonos Stempužienės rečitalis Muzikos Instituto salėje.

RUGSĖJO 30 D. -- Dirvos metinis balius, Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 14 D. LTM Čiurlionio ansamblio metinis koncertas - balius.

SPALIO 21 ir 22 D. Vaidilos teatro pastatymas A. Rūko "Ke turi Keltaininkai".

SPALIO 28 D. Tradicinis "Lithuanian Village" Inc. balius - koncertas.

LAPKRIČIO 4 D. Korp! Neo-Lithuania metinis balius.

LAPKRIČIO 11 D. LVS Ramovė rengia Kariuomenės šventės Mėnėjimą

1968

SAUSIO 20 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos "Suktinio" tautinių šokių grupė ir Vaidilos Teatras Nauj. parapijos salėje stato 3 veiksmų baletą-vaidinimą.

VASARIO 24 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

MERGINOS VIETKONGO PARTIZANUOSE

Augą kovose žuvusiųjų skaičiai ir sunkiai besurandami mobilizuotini jauni vyrai Vietkongo partizanų vadovybei sudaro galvosūkių kaip papildyti skystėjančias kovojančių vyrų eiles. Rezultate -- vis dažniau pradedamas kreipti dėmesys į moteris. Ir taip amerikiečių kariai vis dažniau užtinka merginas kovojančias Vietkongo partizanų eilėse. Jau pagarsėjusi Vietkongo gražuolė Ta Thi Kieu sugeba šoviniais prikimšti keturis šautuvus iš karto ir didžiulį jasi dalyvavusi 33 kovose. Dauguma gi moterų privalo atlikti visą eilę pagelbinių uždavinių, reikalingų partizanams primityviose džiunglių karo sąlygose.

Vyresnio amžiaus moterys siuva ir lopo uniformas džiunglėse užslėptose siuvelyklose. Jos tvarko granatas, minas ir pina kliūtis. Nešdamos sunkias pintines dvigubais dugnais, jos atstoja sunkvežimius neišvažiuojamuose raištuose ir pelkynuose, pristatant ryžius ir ginklus į priekines linijas. Kartą ten patekusios, jos kas apkasus ir dirba prie bunkerų sustiprinimų, slaugo sužeistuosius užkasa užmuštuosius. Jos tvarko radijo ryšį ir dirba prie rašto darbų, taip išpūstų komunistinės biurokratijos. Nemažas jų skaičius jau yra patekęs į amerikiečių paimtų belaisvių eiles.

Moterys vaidina didelį vaidmenį ir mobilizuojant jaunus vyrus. Išleistuvių ceremonijose

jos apkaisto išvykstančius vyrus gėlėmis. Joms lieka patikėti ir tie vyrai, kurie paliekami kaimo darbams. Dainų ir šokių ansambliai sudaromi Vietkongo užimtose teritorijose ne tik pasilinksminimams, bet ir reikiamos propagandos tikslams.

Tuo tarpu priešas nėra pamiršęs moters vaidmens špionažo srityje. Net ir Saigono siuvėjos labai dažnai sugeba surinkti ir perduoti naudingas Vietkongui žinias. Jaunesniajai kartai numatytos "puolamosios grupės". Tos grupės ne tik atlieka transporto darbus, bet padeda ir vietos milicijai, gaunant 30 centų į mėnesį.

Mergaitės, sulaukusios 17 metų ir atsidūrusios neštume einant tarnybą, gauna 2 mėnesius atostogų ir 2.25 dol. pašalpos. Po to jos įskaitomos į reguliarių karių eiles, kurių 10% sudaro moterys.

Pastaruoju metu Vietkongo vadovybė atkreipė į moteris ypatingą dėmesį. Skaitoma, kad Vietkongo jėgos galėtų būti sustiprintos 50%, tin-

kamai panaudojus moterų mobilizaciją. T.v. "Tautinis išlaisvinimo frontas" turi paruošęs visą programą, kaip organizuoti ir panaudoti moteris karo reikams, numačius jų laipsnius, apdovanojimus, pagerbimus ir -- jų elgesio taisykles.

Vietkongo moterys -- partizanės, -- amerikiečių vadinamos Victoria Charlenes, turi ir savo vadovę, tai M-me Nguyen Thi Dinh, kuri veikia vyr. Vietkongo kariuomenės vado pavaduotojos titulu. Ji kartu yra ir autorė "trijų moralės dėsnių" moterims, numatytoms pagelbėti partizanams. Ji yra numačiusi praveisti "trijų susilaikymų" kampaniją: susilaikymo nuo meilės, vedybų ir gimdymo. Bet jos programa nesusilaikė tinkamo atgarsio, ypatingai gi vyrams paskelbus "tris kovos dėsnius" prieš jos principus: susirasti meilužę, įsimylėti ir -- sulaukiant M-me Dinh principus nuo paskelbimo įstatymais Vietkongo užimtose teritorijose.

"Jūs nežinot, kaip jums gera"...

Kvislinginė smegenų skalbykla Vilniuje vis dar nenurimsta dėl Vliko pirmininko kalbų iš Romos ir Vatikano radijo. Birželio 11 d. išstūmė į Tiesą Drąsuti Šovą su pusės puslapio "atviru laišku K. Valiūnui į JAV".

D. Šova, prieš beveik dešimtmetį apleidęs studijas New Yorko Columbia universitete, kuri laiką pasiblaškęs "be gyvenimo tikslo", išvyko to tikslo ieškoti į Vilnių. "Laiške" prisistato, kaip buvęs dr. J. K. Valiūno bei jo tėvų pažįstamas ir jo brolio Vytauto net artimas draugas.

Po išdidžiųjų pamokymu antraštėje -- "Nekalbėkite, ko nežinote" -- D. Šova pasakė tik vieną ligšiol plačiau nežinotą 'naujieną': esąs jau vedęs, susilaukęs dviejų vaikų, bet su šeima tebegyvenąs ankštame viengungiškame bute (atseit, viename kambaryje), nes esą "butų klausimus sprendžia miesto valdžia, istaigos visuomeninės organizacijos, atsižvelgdamos į žmogaus poreikius"... Deja, jos dar neatsižvelgė, tad lieka tik guostis viltim, "jog ir aš gausiu butą"...

Visa kita laiške -- nežinia kelintą jau šimtą kartų kartojamas pasakojimas, ko ir kiek dabar Lietuvoj yra: kiek teatrų, kiek operų ir dramų, kiek išleista knygų, kiek mokyklų, kiek studentų ir t.t. Kas netingėjo, ir toli nuo Lietuvos gyvendamas jau galėjo atmintinai išmokyti dideliais skaičiais nusagstyta giesmelę vardu "Jūs nežinot, kaip jums gera"... Tai tipiška visų imperialistinių kolonistų kalba, įrodinėjanti, kad būti nuo jų priklausantiems tai didžiausia palaima, o mintis išsi-

giau, negu kolonistiniai garsiakalbiai įtikinėja. (ELTA)

PROTESTAVO DĖL "RUSŲ MENO PARODOS"

Minneapolisje tūlas prekybininkas, Henry Karlsroo, pasinaudodamas "kultūrinių mainų" politikos lengvatomis, suruošė "modernaus rusų dailės meno" parodą. Pavergtųjų Tautų Taryba veikianti tame mieste įtekė protestą, plačiai nurodant, kaip rusai naudojasi pavergtųjų tautų menu ir neteisėtai skelbia, jog tai "rusų kultūros laimėjimai".

Tarp kita ko, parodoje dalyvauja armėnai, gruzinai, lietuviai, latviai, ukrainiečiai ir baltgudžiai. Iš lietuvių pusės išstatyti 20 kūrinių atstovaujant 10 dailininkus.

VILNIAUS STUDENTAI VIDURŽEMIO JUROJE...

Vilniaus universiteto studentų dainų ir šokių ansamblis, ką tik konkurse pripažintas "absoliučiai geriausiu saviveikliniu ansambliu" ("saviveiklinis" reiškia -- mėgėjiškas, neprofesinis), išsiųstas į ekskursinį laivą LITVA, kuriuo plauks Viduržemio jūros pakraščiais iki Marselio ir pakeliui koncertuos Varnoj (Bulgarijoje), Istambule (Turkijoje), Pirejuje (Graikijoje), ties Atenais, Neapoly ir Genujoj (Italijoje) ir Marsely (Prancūzijoje). Ansambliui -- įdomi proga išplaukti į "tarptautinius vandenis", o rusams -- užsienio valiutos medžioklė ir Lietuvos, kaip jų kolonijos, rodinėjimas. (ELTA)

TĖVŲ IR BROLIŲ TAKAIS

Antrąją birželio savaitę Vilniaus laikraščiuose pasirodžiusiuose pranešimuose apie ką tik išleistas knygas, pranešama, kad išleista J. Baltušio knyga "Tėvų ir brolių takais". Tokiu pavadinimu buvo spausdinti J. Baltušio rašiniai LITERATŪROJ IR MENE, -- įspūdziai iš kelionės po Ameriką. Tuose rašiniuose buvo daug mažiau tyčinio tendencingumo, negu A. Laurinčiuko "Trečiojo dolerio pusėj", ir Baltušui tekė dėl tų pasakojimų net partijos centre aiškintis. Knygoje pasakojimai praplėsti (iki 328 puslapių) ir iliustruoti spalvotomis nuotraukomis. Gyvą ir slopinamams nepasiduodantį lietuvių domėjimąsi Amerika leidykla įvertino realistiškai: šios knygos išleido 25,000 egz. (E)

-- ...ir nustok mane vadinti "Sofija"!

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
TURRET LATHE
OPERATORS

To operate Warner & Swasey No. 5
hydraulic turret. Day shift; full benefits; steady employment.

PLM PRODUCTS
3871 WEST 150
CLEVELAND, OHIO

(69-75)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1900
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIŲ FONDO PAGRINDINIO KAPITALO STOVIS

Šių metų birželio 14 d. įvykusiame LF tarybos posėdyje, šalia kitų aktualių klausimų, buvo padaryta apžvalga apie fondo pagrindinio kapitalo stovį.

Virš ketvirčio milijono dol. laikoma įvairiose Taup. Skol. Bendrovėse, kurios už indėlius moka pastovius nuosimčius. \$101,000 1965 m. buvo investuota į akcijas. Šio kapitalo stovis šių metų birželio 13 d. buvo toks: akcijų kaina \$104,000, transakcijų pelnas \$3,851 ir palūkanų \$6,919. Bendra vertė \$115,470. Metinė rata siekia 7.9%.

Nežiūrint, kad minima kapitalo dalį investavus po pusmečio akcijų kainos bendrai buvo nukritusios, šiandieną jų vertė yra padidėjusi, duoda patenkinamus procentus ir yra tendencija akcijų kainoms dar pakilti. (sr)

CHICAGO

• A. A. Juozas Leimonas, gyvenęs 2953 W. 71 gt., Chicago, Illinois, tragiškai žuvo birželio 21 d. sulaukęs 61 metų.

Gimė Lietuvoje, Garliavos valsč. Jonučių kaime. Amerikoje gyveno 18 metų.

Kūnas pašarvotas šeštadienį, birželio 24 d., 10 val. ryto Petkaus laido tuvių namuose 2533 W. 71 gt.

Pirmadienį, birželio 26 d. 9 val. išlydimas iš koplyčios į šv. Panelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią Marquette Parke, kur įvyks gedulingos pamaldos už jo velę. Iš ten lydimas į šv. Kazimiero kapines.

Pasiliko dideliame nuliū-

dime duktė Dalia Leimonaitė-Noreikienė, Chicagoje brolis Antanas ir Elyrijoje brolis Pranas su šeima.

• Kazimieras Kriščiūnas birželio 2 d. nuvykęs į ligoninę pasitikrinti sveikatos, staiga mirė sulaukęs 71 metų. Velionis kilęs iš Krekenavos, Amerikoje išgyveno 60 metų, būdamas aktyvus keletos lietuviškų organizacijų narys ir uolus rėmėjas lietuviškos minties iki paskutinės dienos. Pastaruoju metu gražiai gyveno Michigano ežero pakrantėje Beverly Shores, Ind. Giliame nuliūdime paliko žmoną Josephine ir dukteris Kristina Austin ir Eleonora Lukas su šeima. Velionis palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

K. J. Kriščiūno atminimui, Beverly Shores Lietuvių Klubas jo vardu padarė piniginį įnašą Lietuvių Fondui.

NEW YORK

PARĖMĖ ĮNAŠAIS TAUTOS FONDĄ

Dvi New Yorko lietuvių šeimos, kiekviena atskirai, savo įnašais į Tautos Fondą — Vliko darbui remti — susilygino su kai kuriomis organizacijomis bei lietuvių bendruomenės apylinkėmis, o keletą iš jų net pralenkė.

New Yorko (Manhattan-Bronxo) lietuvių bendruomenės apylinkės nariai Barbora ir Jurgis TAMOŠAUSKAI, sūnaus Jono TAMO vardui, per savo apylinkės pirmininką V. Banelį, įnešė į Tautos Fondą ŠIMTĄ dolerių.

(Tai ankstyvesniojo mecto ateiviai, ilgą laiką gyve-

Philadelphijos lietuviai birželio 18 d. šv. Andriejaus parapijos salėje paminėjo tragiškąjį birželį. Ta proga iš New Yorko buvo atvykęs R. Kezys, VLIK narys, kuris sakė minėjimui pritaikytą kalbą. Nuotraukoj viršuje: meninę programą išpildė Dalia Jakienė, Jonas Skladaitis ir Virginija Majauskienė.

V. Grudzio nuotrauka

nė Amsterdame, N. Y., jau prieš beveik 50 metų, per Lietuvos Atstatymo Fondą, daug prisidėję prie finansinės paramos telkimo Lietuvai. Jonas Tamas, kurio vardu įteiktas pastarasis įnašas Tautos Fondui, yra Amerikoj augęs ir mokslus išėjęs biologas).

Jonas GALIŪNAS iš Manhattan, N. Y., atsiliepdamas į kvietimą apsiimti kasmet įnešti į Tautos Fondą po \$10.00, pareiškė ne tik pats apsidedęs, bet ir visą savo šeimą (pasklidusią mokyklose "nuo Atlanto iki Pacifiko"), iš viso penkis asmenis, apdedęs kas mėnesį mokesčiu Tautos Fondui, po dolerį nuo asmens. Atsiuntė 1967 metų įnašą — ŠEŠIAS DEŠIMTIS dolerių.

Tautos Fondo valdyba, dėkodama už tokį paskirų šeimų jautrumą Lietuvos laisvės siekimui, drauge kviečia ir didesniąsias lietuvių šeimas, tai yra, organizacijų padalinius atkreipti dėmesį į tuos iškalbingus pavyzdžius. (ELTA)

LIETUVIŲ MUZIKOS ŠVENTĖ

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjunga rengia Lietuvių Muzikos Šventę, kuri įvyks 1967 m. gruodžio 10 d., sekmadienį, 4 val. Franklin K. Lane

High School, Brooklyn, New Yorke. Tai bus įžanginė Lietuvių Muzikos Šventė pradedant minėti Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį. Šventės — koncerto programa jau priimta ir visi apylinkės chorai pradėjo rengtis. Pirmininkas V. Mamaitis ir visi chorų vadovai stengiasi, kad ši nepaprastoji šventės programa būtų įspūdinga. Programoje numatyta pajvairinimai, kurie bus paskelbti vėliau.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa organizuoja šią iškilmingą lietuvių dainos bei giesmės šventę tikslu ugdyti ir palaikyti lietuvių muziką, jos kūrėjus ir visus muzikos meno nepaįsčius darbininkus.

Rengėjai yra reikalingi didžios paramos, todėl bus prašomi talkon apylinkės lietuviai.

• Vyt. Matulaitis pademonstruos vaizdines priemones mokytojų studijų savaitėje, kuri įvyksta liepos 30 iki rugp. 6 DAINAVOJE. Čia plačiau bus diskutuota skaidrių problema ir kaip jas geriau pagaminti ir išplatinti lituanistinėse mokyklose. Būtų labai naudinga, kad iš kiekvienos lituanistinės mokyklos dalyvautų bent vedėjas ar jo įgaliotas mokytojas. Studijų savaitės reikšmė ir svaris didėja, kada į ją įsi-

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviro jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Vila jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ — MARIJA JANSONAS 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655. Tel. (617) 428-8425.

Vila vasarajimui atidaryta iki rugsėjo 15 d.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

registruoja ne vien tik iš Amerikos tolimiausių pakraščių Los Angeles ir New Yorko, bet ir iš Kanados. Vietų dar yra, todėl įsiregistruoti nevėlu. Registruotis šiuo adresu: J. Tamulis, 7031 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

• A. Masionis iš Pater-son, N. J. mokytojų studijų savaitėje padarys pranešimą "Mokymo problemos". A. Masionis dirba aukštesniojoje amerikiečių mokykloje, turi didelę pedagoginę patirtį ir gerą pedagoginį pasiruošimą. Dalis jo šiuo klausimų minčių buvo spaudoje. Studijų savaitėje bus plačiau išnagrinėti sunkumai ir kaip juos praktiškai išspręsti.

PABALTIOJO

DIENA

MICHIGANE

Michigano gubernatoriaus Romney išleistos proklamacijos birželio įvykių proga tekstas.

The Baltic States of Estonia, Latvia, and Lithuania lost their freedom in 1940 when the three independent republics were forcibly seized by the Soviet Union against the will of the people. A year later nearly 120,000 Estonians, Latvians, and Lithuanians were deported by the Communist imperialists to slave labor camps in Russia.

The love of freedom, however, still burns in the hearts of Estonians, Latvians, and Lithua-

nians, who still resist Communist oppression. On the day of this sad anniversary, it is proper and desirable to express our encouragement for the independence of Estonia, Latvia, and Lithuania and for universal brotherhood.

The Baltic people living in Michigan and elsewhere are proud that the government of the United States has never recognized the fabricated incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania into the Soviet Union and continues to accord diplomatic recognition to the representatives before the Communist takeover.

Therefore, I, George Romney, Governor of the State of Michigan, do hereby proclaim June 14, 1967, as Baltic Nations Day in Michigan and urge the people of this state to reaffirm our support of those who are struggling to reestablish independence and freedom for those people and to remember those who died in the slave labor camps of Siberia.

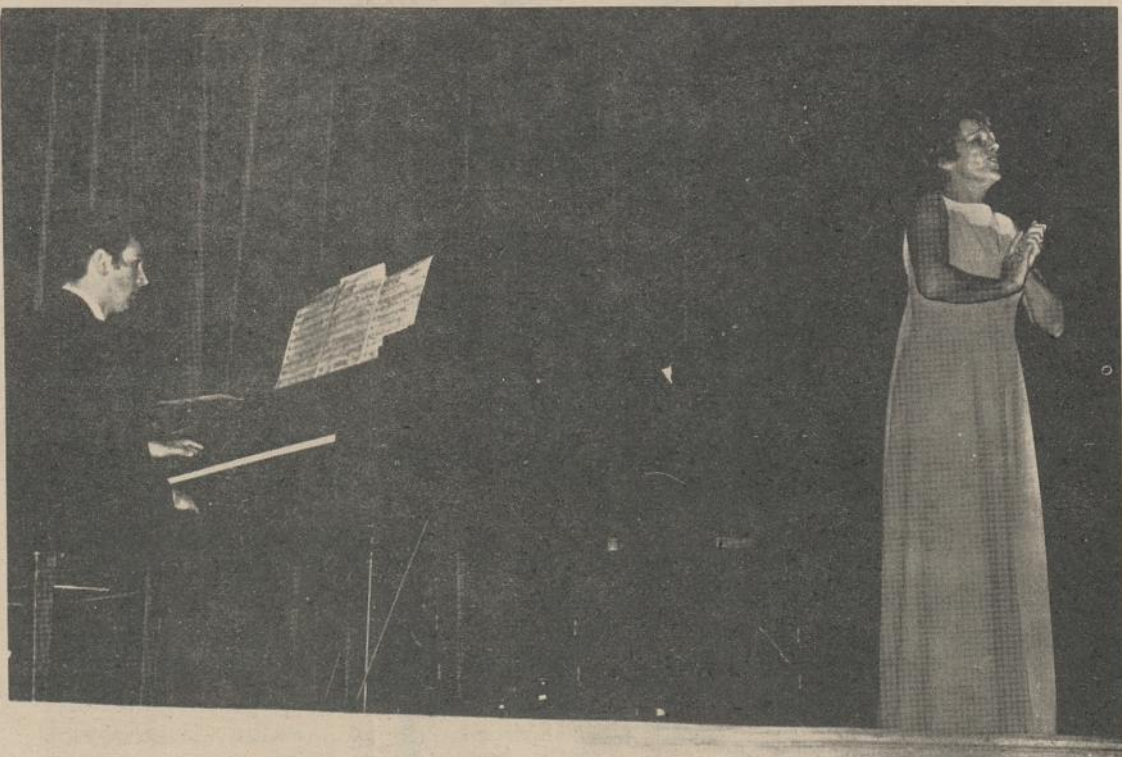
ROCHESTER

PAJAUNĖJUSI LB APYLINKĖS VALDYBA

Gegužės 22 d. įvykusiame LB apylinkės metiniame susirinkime ateinančioms metams išrinkta valdyba: dr. Jonas Dėdinas, pirm., Aloyzas Jančys, vicepirm., rašytojas Jurgis Jankus, išd., Dalė Siurilienė, parengimų atstovė ir stud. Nijolė Šlapelytė jaunimo reikalams.

Nijolė Šlapelytė, Dalė Siurilienė ir chemijos daktaras Jonas Dėdinas yra jau jaunosios kartos atstovai.

• Vilniškės Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos institutas gavo iš Maskvos ordiną už nuopelnus mokslo ir mokslininkų rengimo srityse. Sniečkus ta proga priminė, kad "respublika gavo NESAVANAUDISKĄ pagalbą iš visąsąjunginių mokslų centrų", o šiandien Lietuvos mokslininkų patyrimu "jau NAUDOJASI kitų respublikų mokslininkai"... (E)

Los Angeles suruoštoje Lietuvių Dienos meninėje programoje dalyvavę komp. Darius Lapinskas ir solistė Aldona Stempušienė.

Skaityk ir platink
DIRVĄ